

Părintele Efre^m Athonitul

DESPRE CREDINȚĂ ȘI MÂNTUIRE

Traducere după originalul:

Δοκιμασμένες πνευματικές νοουθεσίες προς

απόκτηση τής ψυχικής υγείας και τής σωτηρίας μας

I. S. B. N. 973 – 86183 – 5 – 5

Părintele Efrem Athonitul

***DESPRE
CREDINȚĂ ȘI MÂNTUIRE***

Traducere: Cristian Spătărelu

**Carte tipărită cu binecuvântarea
Prea Sfințitului Părinte GALACTION,
Episcopul Alexandriei și Teleormanului**

Editura *Bunavestire*

Galați, 2003

“Eu sunt Lumina lumii...” (Ioan 8,12).
“Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6).
“Eu sunt Învățătorul și Domnul” (Ioan 13, 13).
“Eu sunt Învierea și Viața” (Ioan 11, 25).

DESPRE ORTODOXIE*

Iubiții mei fii, ce este Ortodoxia? Suntem ortodocși și în general nu cunoaștem înălțimea, profunzimea, lărgimea Ortodoxiei. Va trebui să o vedem în toată sfințenia ei.

Ortodoxia este adevărul despre Dumnezeu, despre om și despre lume, așa cum ni l-a dat Însuși Dumnezeu cel Întrupat prin învățătura Sa desăvârșită. Așa cum l-a exprimat mai târziu cugetul și inima dumnezeiescului Pavel. Așa cum l-a descris ucenicul iubirii și alți apostoli și evangheliști cu lumina cerească a Sfântului Duh. Ortodoxia este acea sinteză minunată dintre dogmă și obiceiuri, dintre teorie și practică. Așa cum ne-a fost predanșită de către părinții duhovnicești ai Alexandriei, Constantinopolului, Capadociei, Siriei și, mai târziu, ai Sfântului Munte.

Toți aceștia, de la Sfântul ierarh Policarp, care a fost, după cum știți, ucenicul apostolilor, și până la Sfântul Nicodim Aghioritul, care a adormit la începutul secolului al XIX-lea, cu înțelepciunea și sfințenia lor, cu jertfele și nevoințele pe care le-au îndurat, ne-au înmănat prețioasa moștenire a credinței și vieții drepte, comoara tradiției ortodoxe. Ortodoxia este ceea ce au exprimat oficial Sfintele Sinoade, acele adunări binecuvântate formate din membri ai Bisericii lui Hristos veniți din toată lumea. Atunci purtătorii de Dumnezeu părinți, “înzestrați cu toții cu știința sufletului și Duhul dumnezeiesc”, au discutat despre marile probleme care îl preocupă pe omul duhovnicesc, și au așezat postamentul, temeliea civilizației duhovnicești.

Ortodoxia a fost pecetluită cu sânge de mucenicii tuturor vremurilor. De toată oastea sfântă formată din milioane de eroi și mărturisitori, bărbați, femei și copii. De la arenele Romei până în lagărele de concentrare din Rusia, toți au dovedit că învățătura creștină nu este o simplă teorie, ci adevăr și viață. Cel mai frumos eroism, izbânda împotriva violenței crude și a puterii materiale, domnia și împărăția Duhului.

A venit apoi să laude Ortodoxia cultul bisericesc, cu minunata sa poezie și imnografia sa insuflată de Dumnezeu, care îmbibă firescul cu suprafirescul, lumescul cu cerescul, individualul cu obștescul, familiarismul cu respectul profund, ceea ce este vădit cu ceea ce este tainic. Într-o atmosferă de înălțare și sfințenie este înfățișată în cult jertfa Dumnezeului-om, drama dumnezeiască a Liturghiei, la fiecare Liturghie la care participă credincioșii. De asemenea, acolo sunt lăudate și slăvite izbânzile mai-marilor credinței și ale Stăpânei așezământului bisericesc, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, Fecioara Maria. Acolo este preamărită dogma, nu numai ca adevăr, ci și ca răspuns la chemarea oamenilor.

Dar nici idealul pentru care s-a luptat monahismul nu este diferit de rostul Ortodoxiei. După cercetătorii de specialitate, monahismul ortodox a constituit oastea duhovnicească ce s-a luptat pentru dobândirea libertății duhovnicești, pentru desăvârșirea omului. Scopul lui a fost să dea chip sufletului pentru înnoirea minții. Exact în acest punct este inima duhului monahal, este scopul și izbânda monahismului. Nevoințele duhovnicești ale asceților sunt noile lupte duhovnicești ale duhului. Îl conduc pe om întru totul spre viața iubitoare de înțelepciune, spre îndumnezeire. Drumul monahismului este drumul curățirii și întoarcerii la Dumnezeu. Ortodoxia a dat semnificația sfințeniei nu numai asceților, ci întregii lumi creștine.

* Am inclus acest volum în **Colecția Predania** pentru că arată cât se poate de bine legătura dintre credința ortodoxă și modul în care această credință se exprimă în fapte. Cei care consideră că sporirea duhovnicească nu este legată de mărturisirea dreptei-credințe, că pot dobândi Împărăția lui Dumnezeu fără a păstra învățăturile Bisericii, vor vedea că punctul de vedere al Tradiției ortodoxe le stă împotriva. Cei care cred că nu trebuie să mărturisească dreapta-credință, și că pot face compromisuri pentru a fi pe placul lumii acesteia, vor primi o replică echilibrată, izvorâtă din inima unuia dintre cuvicioșii care țin aprinsă făclia Ortodoxiei. Pentru rugăciunile lor, Dumnezeu mai ține lumea (n. ed.).

Prin această semnificație a înălțat obiceiurile societății. Vedem acest lucru îndeosebi în percepția socială. Elementul de bază al Ortodoxiei este *iubirea de oameni*, luată în cel mai profund sens al ei. Nu numai ca milostenie, ci în general, ca afecțiune. Ocrotirea socială este descoperită în ultimele decenii. Dar a luat naștere la Ierusalim, după Învierea Mântuitorului. Acolo s-au făcut primele cantine, în care au slujit primii șapte diaconi, după cum apare în Faptele Apostolilor. Apostolul neamurilor, Pavel, a fost totodată și primul lucrător social. Odată cu propovăduirea Evangheliei, a înfăptuit și cheta dragostei, numită în multe feluri. Lucrători sociali au fost și urmașii apostolilor, episcopii. Nu există o sugrumare mai cruntă a adevărului decât să susțină cineva că Părinții Bisericii s-au ocupat doar cu dogma și nimic altceva. În timpul sinoadelor, în Cezareea a apărut, după cum se știe, Vasiliada, sub călăuzirea Sfântului Vasile cel Mare. În Constantinopol funcționau cantine pentru șapte mii de săraci, iar în Alexandria s-au întemeiat primele maternități. Nu numai episcopii, ci și împărații și chiar monahii participau la astfel de lucrări ale dragostei. Pentru toți aceștia Ortodoxia a fost în același timp și dreaptă lucrare.

Un alt element important al Ortodoxiei a fost întotdeauna *eroismul* pe care îl vedem în mucenicie. Dar nu s-a oprit numai la jertfa sângelui. Fiii Ortodoxiei au arătat mereu curaj și vitejie în fața oricărui fel de samavolnicie, fie că provenea de la Iulian, împăratul cel nelegiuit, fie de la arieni și monofiziți ori de la iconoclaști și de la monahii atrași de rătăcirile latinilor. Această mulțime de eroi ai Bisericii Ortodoxe nu-i cuprinde doar pe Sfântul Atanasie, Sfântul Vasile și Sfântul Ioan Gură de Aur, ci și pe Sfântul Teodor Studitul, egumenul mănăstirii Studion, împreună cu toți monahii ei, pe Maxim Mărturisitorul și pe marele erou – Sfântul Marcu Eugenicu, Mitropolitul Efesului.

O caracteristică a Ortodoxiei a fost dintotdeauna și ierapostolia către barbari, combinată cu civilizarea. Biserica noastră, fără să facă vreodată prozelitism, a răspândit lumina Evangheliei și a scrierilor, a iubirii și blândeții. Această cale spre învățatură și civilizare ne este arătată îndeosebi de Sfinții trei ierarhi prăznuiți astăzi, care au iluminat toată făptura cu razele vii ale dreptei învățături despre Dumnezeu și om. Sfinții trei ierarhi sunt marii aștri ai tărâmului duhovnicesc al Bisericii.

Ortodoxia a fost întotdeauna calea împărătească a Evangheliei. A păstrat curat și autentic duhul creștinismului în fața misticismului întunecat al ereziilor din Răsărit, a centralizării papalo-cezareene a latinilor și a subiectivismului raționalist al protestantismului. A păstrat mereu măsura și armonia, n-a făcut nimic greșit. Pentru că Părinții au fost mișcați de duh, au fost călăuziți de Dumnezeu în chip sfânt și duhovnicesc.

Ortodoxia nu a nesocotit omul, nici înțelepciunea, nici natura, nici arta, nu a fost neomenoasă. Le-a explicat pe toate și a creat cultura. După cum spune troparul Sfinților trei ierarhi, a întărit firea celor ce sunt și obiceiurile oamenilor le-a îndreptat.

Ortodoxia este marșul omului către Făcătorul lui, către îndumnezeire. Îl conduce pe om la dezvoltarea lui deplină întru Hristos și pentru Hristos. Ortodoxia nu este numai teologie, este totodată și adevărată psihologie, și umanism autentic, și sociologie. Este un diamant care reflectă prin toate laturile adevărul.

Să cunoaștem deci Ortodoxia noastră. Nu teoretic, ci să o simțim și să o trăim în toată profunzimea și lărgimea ei. Doar așa vom putea să o provocăm și să-i arătăm valoarea.

Ortodoxia noastră nu este muzeu, nu este trecut, ci viață, creație și strălucire. Este marele nostru ideal, este nădejdea prețioasă a mântuirii noastre. Este mândria noastră întru Hristos să o propovăduim cu eroism și slavă, ca niște fii adevărați ai marilor eroi ai Ortodoxiei.

Ortodoxie preafrumoasă, mireasă împodobită a lui Hristos, să nu te tăgăduim noi, nevrednicii, ci dacă vremurile și împrejurările o vor cere, învrednicește-ne să vărsăm pentru tine și ultima picătură de sânge din noi!

MĂRTURISIRE DESPRE HRISTOS

Domnul a spus și rostește continuu din Sfânta Sa Evanghelie: “Cel care este sluga Mea credincioasă, cel ce se luptă cu vitejie pentru numele Meu, cel ce s-a botezat în numele Meu și a rămas credincios și mărturisește despre Mine în fața oamenilor, cel ce Mă propovăduiește ca Dumnezeu adevărat întrupat în om, cel care zice că M-am răstignit și am înviat din iubire pentru oameni, despre acela voi mărturisi și Eu în fața îngerilor Tatălui Meu, în fața îngerilor din ceruri”.

Preamărit și fericit este omul creștin, drept-credinciosul care va mărturisi în fața tiranilor, în fața ateilor, în fața materialiştilor și raționaliştilor, dumnezeirea Hristosului nostru. Biserica noastră crede și mărturisește că va naște sfinți până în vremurile de pe urmă, până la sfârșitul veacurilor, că va arăta fii sfinți și vrednici de cunună.

După cum vedem, astăzi nu avem oameni care să se nevoiască precum vechii asceți și pustia nu mai arată ca atunci sfinți făcători de minuni și purtători de duh. Care vor fi, deci, sfinții timpurilor de pe urmă, de vreme ce nu lucrăm nevoița și virtutea vechilor asceți și monahi? Trebuie să credem neclintit că în vremurile de pe urmă, în care am intrat deja, oamenii sfinți vor fi aceia care vor da mărturie despre Iisus al nostru și vor propovădui și vor spune răspicat că Hristosul nostru este Dumnezeu adevărat, întrupat în om. Prin această mărturisire se vor încununa și se vor sfinți.

Mucenicii au dat mărturisirea cea bună în primii ani ai creștinismului. Minunile au fost foarte multe. Făceau minuni cu mare ușurință. Exista multă sfințenie. Oamenii credincioși erau plini de Duh Sfânt. Virtutea era lucrată din belșug. Acum însă noi nu mai avem virtuți, noi ne străduim, dar nu reușim nimic. Pretutindeni întuneric, pretutindeni amăgire, pretutindeni pierzanie. Toate păturile vârstei și treptele sociale ale oamenilor sunt pline de păcat și întuneric. Întunericul acesta al păcatului și al lipsei moralei va înainta, se va întinde, și cu cât vom fi mai aproape de capăt, de sfârșit, se va întepi. De aceea, atunci chiar și cea mai mică virtute, cea mai mică nevoiță duhovnicească, va avea o valoare uriașă în fața lui Dumnezeu.

La început, un om îl ajuta pe celălalt în formarea duhovnicească, acum se împing unul pe celălalt spre rele, spre prăbușire duhovnicească. Nu mai auzi discutându-se altceva între oameni decât despre un păcat sau altul. Desigur, problema păcatului trupesc se menține și domnește în toate domeniile. Diavolul a reușit cu răutatea lui, cu viclenia lui, să stăpânească peste gândurile și dorințele oamenilor. Astăzi cauza într-un război (să-i zicem război și să nu-l numim înfrângere) este cugetul trupesc. Se străduiește să ne păteze gândirea, cele cinci simțuri, atât trupești, cât și sufletești. Și în felul acesta să ne întineze atât de tare încât Sfântul Duh să nu găsească loc să Se sălășluiască în noi, încât să nu purtăm Duhul lui Dumnezeu, să nu primim focul iubirii lui Dumnezeu care ar putea astfel să ne renască, să ne reînvioreze și să ne facă puternici ca să putem înfrunța toate cele câte se vor întâmpla în viața noastră.

Va trebui să ne străduim să ne curățim pe noi, să ne curățim pe dinăuntru și pe dinafară, și îndeosebi să ne curățim cugetul. Căci din cuget pornesc toate relele, atât în inimă, cât și în trup. Răul se exteriorizează prin membrele trupului, după ce mai înainte cugetul și mintea devin slujbași ai păcatului. Așa cum vedem, albinele nu merg la florile care nu au polen, ci merg acolo unde există polenul, pe care îl culeg și prepară gustoasa miere. Și Sfântul Duh umblă, și unde găsește cuget și minte curată, liniștită, se așează și rodește. *Zis-a cel nebun în inima lui: nu este Dumnezeu.* Nebun este acela care nu se poate înfrâna. Gândirea nu cârmuiește bine în el, nu are cârmuire sănătoasă, de aceea face greșeala de a se exprima și a spune că nu există Dumnezeu. Cea mai mare prostie pe care o poate spune omul este să zică că nu există Dumnezeu. Dumnezeu este în el, este în sufletul lui, dar el este străin de Dumnezeu. Nu are nici o legătură și nici un contact cu Dumnezeu.

Păcatul a făurit un zid, a despărțit lucrurile și le-a făcut de netrecut. Așadar, ca să primim Sfântul Duh și Acesta să ne facă puternici și să ne învrednicească să mărturisim dumnezeirea lui Hristos, va trebui să ne nevoim, să ne curățim și să ne încununăm. Sfinții vremurilor de pe urmă vor fi mărturisitori. Cei care vor mărturisi că Hristosul nostru este Dumnezeu adevărat întrupat...

Dumnezeu a fost, este și va fi. Și Sfântul Duh, precum îi va întări pe aceia, ne va întări și pe noi, dacă iubirea și mila lui Dumnezeu voiește să ne miluiască, și îngăduie și ne învrednicește și pe noi să dăm mărturisirea bună, în fața ateilor, în fața celor lipsiți de evlavie, și să ne învrednicim și noi muceniei.

Căci lucrările noastre sunt atât de nefolositoare, păcatele noastre sunt atât de multe, patimile noastre adevărate fiare; o mucenicie ne va salva, o mărturisire a credinței. Gândiți-vă ce frumos e când un creștin mărturisește în timpurile noastre, când mărturisește în fața celor ce nu cred în dumnezeirea lui Hristos, în dumnezeirea în trei ipostasuri, și când, pentru o clipă, îl iau îngerii și încep marșul triumfător al izbânzii și al laudelor!

Toți zicem: “Dar cum să mucenicim?”. Noi nu putem să îndurăm o durere de dinți și primul care nu poate asta sunt eu. Ne înțepă un măracine sau altceva și începem imediat să simțim durerea, să strigăm; avem nevoie de spirt și de altele. Când ne doare puțin, alergăm îndată la doctor, la medicamente. Dar acolo nu vor fi astfel de cazuri, acolo va fi mucenicie curată. Lucruri înfricoșătoare! Ce se va întâmpla atunci?...

Vă voi aduce exemplul unui mucenic, al unui tânăr care a mucenicit cu mult timp în urmă. Și veți vedea cum mucenicește omul și cum dimpreună cu ispita vine și puterea de a o birui. Dumnezeu îl cheamă pe un om la mucenicie. Pe când înainte era laș și fricos, după aceea ajunge la neînfricare. Dar cum? Ascultați.

Un domnitor se pregătea să meargă la război și, cum se obișnuia, trebuia să se ducă la ghicitor, ca să primească informații de la diavol, să-i spună dacă va învinge sau nu în război. Acest domnitor s-a dus la ghicitor, a întrebat dacă va birui sau nu și ghicitorul, adică diavolul, a zis: “Îți voi răspunde dacă scoți din orașul tău moaștele Sfântului Mucenic Vavila și ale celor trei tineri”. Așa stând lucrurile, domnitorul le poruncește creștinilor să ia sfintele moaște ale acestor sfinți și să le scoată afară din oraș, ca să poată diavolul să-i răspundă dacă va birui în război. Creștinii noștri, mari și mici, chiar și copiii, au luat sfintele moaște și le-au scos cu cântări și innuri. Și ziceau: “Idolii neamurilor sunt aur și argint, lucrarea mâinilor oamenilor, ochi au, dar nu văd, urechi au, dar nu aud”. Auzind domnitorul toate acestea a zis: “Aceștia ne înjură cu vorbele astea ale lor”, și a trimis ostașii să-i aresteze pe unii dintre ei. Între cei care au fost arestați se afla și un tânăr de 18 ani, pe nume Teodor. Pe acest Teodor l-au spânzurat de un stâlp, i-au scos hainele, au apucat niște gheare de fier înzestrate cu cuțite și i-au jupuit pielea, i-au făcut răni adânci, încât sângele curgea pâraie. Vă dați seama, să-i jupoaie de viu copilului toate membrele lui? A fost un adevărat măcel. Apoi de dimineață până seara, soldații s-au schimbat unul după altul și aproape că l-au omorât. Văzând că va muri și că nu mai are vlagă în el, l-au dezlegat și l-au dat părinților săi. Părinții și-au luat copilul și au început să-l îngrijească. Tânărul și-a deschis ochii și părinții au început să-i zică:

“ - Fiul meu, cum de ai răbdat? Cum de nu ai gemut? Cum de nu ai strigat?”

“ - Să vă spun. Când m-au spânzurat sus pe stâlp și soldații au început să mă rupă cu acele gheare de fier, a început să mă doară și durerea a mers până în inima mea. Și am zis: «Teodore, rabdă această durere ca să scapi de durerea veșnică a iadului». Preocupându-mi gândirea cu acest cuget la iad, am zis să fac răbdare. Atunci când mă încurajam cu acest cuget și am luat această hotărâre, văd că vin trei tineri preafrumoși. Unul dintre ei avea în mâini un lighean cu mir ceresc. Altul avea prosoape mici și s-au apropiat de mine. Al treilea a luat un prosop, l-a înmuiat în aromă și mi-a uns fața. Din pricina acestei mireme a Sfântului Mir nu am mai simțit nici durerea, nici chinul, nici altceva. Trăiam o stare fericită și îngerească. Mai bine să nu mă fi coborât niciodată de pe acel lemn și să mă fi jupuit ani întregi ca să fiu fericit”.

Vedem aici că în cazul muceniei, Dumnezeu intervine în mod suprafiresc. Dumnezeu este Acela Care începe și termină mucenicia. Dacă focul dumnezeiesc nu aprinde inima mărturisitorului, este imposibil ca omul să dea mărturie despre Hristos și să rabde cu vitejie și biruință. De aceea, când cugetul ne spune: “cum vei răbda mucenicia?” să credem că, dacă Dumnezeu vrea să mucenicim, va veni Înșuși Hristos, va trimite Sfântul Duh, va trimite foc din cer, ne va aprinde și ne va da puterea muceniei.

Văzând cum evoluează lucrurile în lume și crezând în cele spuse de Biserica noastră, ne dăm seama că se apropie vremuri grele. Poate că suntem în cercul din exterior și în continuare vom înainta în următorul și în următorul, și vom ajunge în centru. Să ne preocupe în mod deosebit *lucrurile care trebuie*.

Să ne pregătim în întregime și cu duhovnicie, să ne pregătim sufletește, să ne curățim pe dinăuntru de orice păcat. Să ne pocăim pentru păcatul pe care îl avem sau pentru ceea ce vom înfăptui mai târziu, încât să ne comportăm cât se poate mai bine în fața acestui sfârșit. Nu știm dacă în zilele noastre vom ajunge la mucenicie. Părinții trebuie să se îngrijească de credința copiilor lor. Să sădească și să transmită copiilor dreapta-credință. Să le vorbească despre dumnezeire, să creadă în Dumnezeu ca să nu se clatine

de duhul necredinței care domnește pretutindeni. Căci dacă copiii noștri nu vor avea credință vitejească în suflet, cum îl vor înfrunța mâine pe Antihrist? Cum îi vor înfrunța pe antihriștii de acum care sunt diferitele erezii? Dacă nu avem credință curată în Hristos, nu avem temelie și, fără temelie, casa se prăbușește. Să dobândim în noi temelia puternică, serioasă și statornică a credinței, încât mâine să facem față nevoinței pe care o va cere mărturisirea dumnezeirii Hristosului nostru... Prin urmare trebuie să întărim și să însuflețim propria credință, și aceasta ne va fi o mare binefacere.

* Credința ortodoxă se numește adevăr, pentru că nu are înșelăciune în ea, nu are minciună, nu este deșartă, ci este adevărul vădit pe deplin al Evangheliei.

* Biserica Ortodoxă binecuvântată ne ajută în chip minunat. Avem Sfânta Liturghie, pomenirile, milostenia, faptele bune, rugăciunea. Avem atâtea prin care Biserica noastră îi ajută pe cei adormiți. Ne trebuie credință și viață ortodoxă. Să le ținem pe acestea în Biserica noastră Ortodoxă pe care a întemeiat-o Hristos și pe care au stropit-o sângele mucenicilor și eforturile, lacrimile și nevoințele asceților și ale sfinților ierarhi ai Bisericii noastre.

* Sufletul nostru are privilegiul nemuririi. Va lăsa lumea aceasta și va pleca către Dumnezeu. Patria lui este în ceruri, căci este nesticăcios.

* Când noi cugetăm la viața cealaltă și credem cu desăvârșire în ea, vom primi neîndoielnic dorința nevoinței.

* Învierea lui Hristos este prevestirea și preînștiințarea că oamenii vor învia la a Doua Venire, în nesticăciune și duhovnicie.

Despre Ortodoxie

* Trebuie să păstrăm Ortodoxia noastră cu precizie duhovnicească, pentru a avea cu noi harul Sfântului Duh. Să nu ne lăsăm târați de diferite doctrine și să nu ne clătinăm de anumite întâmplări.

* Biserica Ortodoxă este ascetică, este preafrumoasă, are toată podoaba harului lui Dumnezeu... Biserica Ortodoxă are smerenia și pocăința. Dacă nu ne smerim, nu mergem pe calea strâmtă și nu trecem prin poarta îngustă. Ci pe calea strâmtă și pe poarta îngustă vor intra câți or să primească pocăința și smerenia lui Hristos... De aceea numai prin smerenie și prin pocăință ne vom îndrepta cu siguranță intrarea în Împărăția lui Dumnezeu.

* Să fim cu luare-aminte la viața noastră, să fie ortodoxă. Dacă viețuirea noastră este cu luare-aminte, pe temelia poruncilor lui Dumnezeu, vom simți în noi ușurare sufletească, pentru că nimic nu ne va învinui.

* Credița Ortodoxă este singura religie care exprimă adevărul în toată dimensiunea, în toată înălțimea, adâncimea și lărgimea lui. Biserica ne vestește despre toate prin adevărul ei. Noi vom rămâne fii credincioși ai Bisericii Ortodoxe, Biserica mucenicilor. Mucenicia lui Hristos va continua până la mucenicia și mărturisitorii din vremea lui Antihrist... Să iubim Ortodoxia noastră și să-i rămânem fii credincioși până la moarte, ca să ne asemănăm cu Mântuitorul nostru Hristos.

* Trebuie să avem viață ortodoxă, ca să avem și credință adevărată, statornică și neclintită.

UN LUCRU TREBUIE

* *Un lucru trebuie*, această poruncă a lui Hristos este valabilă pentru noi toți, încât grija față de nevoile noastre de trai să fie atât cât e necesar și să avem toți ca preocupare a noastră cum să ne facem plăcuți lui Dumnezeu, cum să ajungem la mântuirea sufletului nostru nemuritor. Toată grija noastră trebuie să fie cum să ne curățim sufletul, cum să îl modelăm după voia lui Dumnezeu, cum să facem să nu intrăm în iad. Mântuirea sufletului nostru nu este o joacă. Nu ne putem juca cu sufletul nemuritor.

* Suntem muritori și suntem în trecere pe pământ, și într-o zi vom pleca la cele veșnice, la Dumnezeu.

* Când nu avem mângâiere dumnezeiască, sufletul nostru nu își găsește odihna în nici un fel, căci lucrurile materiale sunt străine de firea lui. Prin urmare, când sufletul omului se obișnuiește cu cele ale lui Dumnezeu, prin rugăciune și viață virtuoaasă, atunci simte mulțumire și siguranță, și Îl simte pe Dumnezeu înlăuntrul său.

* De aceea trebuie să ne îngrijim încontinuu să curățim trupul nostru, să izbăvim conștiința noastră de legăturile nevăzute ale păcatelor și atunci, cu harul lui Dumnezeu, vom reuși *lucrul care trebuie*.

* Din faptele noastre se va vădi în ce măsură credem în Dumnezeu, în ce măsură credem în veșnicia sufletului și a Împărăției lui Dumnezeu. De aceea să cugetăm cu toții serios și să nu ne înșele diavolul și păcatul în clipa în care avem nevoie de pocăință, lacrimi și păreri de rău, și să nu hoinărim încoace și încolo, jucând, petrecând și devenind altfel decât ne-a creat Dumnezeu. Nu, să lăsăm acestea și să ne îngrijim cum să ne facem plăcuți lui Dumnezeu. Dumnezeu se uită la suflet, nu la cele dinafară. La cele dinafară se uită diavolul și păcatul. Dumnezeu privește la cele dinăuntru, să înfrumusețăm sufletul nostru cu virtuți. Când ne împodobim pe dinafară, ne stricăm pe dinăuntru. Ne stricăm și slujim și sufletul nostru. Pentru toate acestea Dumnezeu ne va cere socoteală.

* Așadar să lăsăm grija traiului nostru și să ne preocupăm de cum să lucrăm sufletul nostru și să îl facem rodnic în fața lui Dumnezeu, căci moartea ne așteaptă. Alt drum nu există. Toți vom trece pe acolo. Să ținem cont de asta, că fiecare dintre noi va muri și va trece pe la tribunalul ceresc. Să ne îngrijim de judecata noastră.

* Nu avem nimic în stăpânirea noastră, nici măcar sinele nostru nu-l stăpânim. Toate sunt nesigure, toate atârnă de un fir de ață, căci putem să le pierdem pe toate, și după moarte... Să cerem în rugăciunea noastră ca Dumnezeu să ne dea pocăință, întoarcere și sfârșit bun, și să primim răspuns bun înaintea Marelui Judecător.

* Noi, creștinii, suntem datori să ne îngrijim mult de modul în care ne vom mântui. Avem nevoie și ne e absolut necesar să ne gândim la felul în care ne vom mântui. Să ne preocupăm și să ne străduim a afla cum să ne mântuim.

* Înfricoșător lucru este mântuirea noastră! Acum trăim și peste puțin timp murim, închidem ochii. Îndată ce îi închidem pe aceștia, ni se deschid ceilalți. Și începe imediat cealaltă viață. Trăim însă ca și când credem asta fără convingere. De aceea patimile și slăbiciunile ne biruie, lumea ne atrage și făurește în noi alte idei, nu acelea pe care le vrea Dumnezeu.

* Trebuie să curățim sufletul nostru de viața noastră de aici, folosind diferite mijloace de curățire, precum taina sfintei spovedanii, lacrimile, nevoița, războiul cu gândurile, cu simțurile și cu orice alt păcat. Mai întâi trebuie să curățim sufletul nostru și apoi Dumnezeu ne va da harul Său. Și când Hristos ne va da harul Său, când ne va deschide ochii sufletului, atunci sufletul nostru va deveni rai și Împărăție cerească ce nu poate fi descrisă prin cuvinte!

* Întreaga viață a lui Hristos nu este altceva decât calea dreaptă, calea smereniei, iubirii și iertării. Dacă ai smerenie, iubire și iertare, ești fiu al lui Dumnezeu, ești frate al lui Hristos, ești ucenic al lui Hristos, ești omul care se va mântui, care va sta de-a dreapta Sa.

ADEVĂRURI PE CARE NU TREBUIE SĂ LE UITĂM

* Nașterea lui Hristos a fost nezmogomotoasă și smerită. A venit ca om, nu ca să judece lumea, ci ca să o mântuiască. A venit ca să-l miluiască, să-l ierte și să-l mântuiască pe om. A dat povețe mântuitoare, ne-a lăsat porunci, sfaturi și pilda Sa sfântă pe care să o urmăm pentru a ne mântui sufletele noastre.

Toate aici pe pământ sunt trecătoare și efemere, se duc ca un vis...

* Credem pe deplin în a Doua Venire a Domnului, care va fi măreață, înfricoșătoare și slăvită...

Marii părinți ai Bisericii noastre, asceții care aveau minte curată și lumina Sfântului Duh, au păstrat pururea în conștiința lor această înfricoșătoare a Doua Venire a lui Hristos. Au cugetat la ea încontinuu, și asta i-a făcut să se îndurereze mereu și ochii lor să nu înceteze a plânge...

* După moarte, omul este condus direct la tribunalul lui Dumnezeu. Până la a Doua Venire, lucrurile vor fi deja lămurite și rezolvate pentru fiecare suflet. Atunci se va face împărțirea finală, se va termina toată sărbătorirea.

* Deoarece fiecare suflet omenesc va trece prin primul tribunal și apoi va merge la marea Judecată, marele adevăr care va fi spus la sfârșitul vieții noastre trebuie să ne preocupe mai mult decât orice altă grijă. Lumea întreagă nu este vrednică și nu prețuiește cât un suflet. Sufletul este nemuritor, lumea este stricătioasă și se va sfârși. Suntem aici pentru puțin timp... Să ne pregătim bine și mântuitor pentru această mare Judecată prin care trebuie să trecem. Moartea ne pândește în fiecare clipă. Inima omului lucrează ca ceasul: la fel cum acesta se va opri la un moment dat, exact așa se va opri din funcțiune și inima omului. Și atunci va urma așezarea sufletului nostru, ori în Împărăția veșnică a lui Dumnezeu, ori în iadul cel veșnic, împreună cu diavoli.

* Să fim atenți să nu ne orbească lucrurile pământești, căci grija multă pentru cele trupești este amăgire. Grija pentru mântuirea sufletului nostru trebuie să fie neîntreruptă, la fel și rugăciunea și mulțumirea către Dumnezeu. Fie că avem necazuri, fie bucurie, mulțumirea să nu lipsească din sufletul nostru.

* Să nu credem că numai prin lucruri materiale îi putem fi de folos săracului. Trebuie să-i oferim și hrană duhovnicească. De multe ori, chiar și sufletul nostru este întemnițat, este sărac și gol în fapte bune. De acesta să ne îngrijim mai întâi, să îl îmbrăcăm, să îl hrănim și să îl scoatem din închisoarea osândei, vinovăției și păcatului. Și când ajutăm sufletul nostru, e ușor apoi să-l ajutăm și pe aproapele nostru.

Priviți cât de jos a coborât Hristos. A coborât și a zis: "Primiți-Mă și pe Mine ca pe un sărac; orice oferiți acestui sărac, Mie îmi oferiți. Și Eu voi lua ceea ce îmi oferiți voi și pentru aceasta vă voi da Împărăția Mea".

Legea Evangheliei și poruncile lui Dumnezeu nu sunt grele, nu sunt de neînfăptuit; înfăptuirea poruncilor lui Dumnezeu este fericire și nu nefericire. Omul suferă când simte ură, când simte gelozie, când simte răutate. Și preferăm să suferim decât să iubim. Când îl miluiești pe sărac, trebuie să simți fericire, să simți bucurie, pentru că l-ai făcut să-și afle odihna. Era înfometat și acum nu-i mai e foame, ori îi era frig și acum s-a încălzit. Era la închisoare, tu ai plătit și acum este liber. Aceste fapte nu sunt grele și omul se simte foarte fericit. Iată calea lui Dumnezeu!

* Poruncile lui Dumnezeu nu sunt grele, sunt foarte ușoare, odihnesc, răcoresc și nasc fericire în sufletul omului. De aceea Hristos nu a cerut multe lucruri. Și la a Doua Venire nu va zice: "De ce nu ați lucrat nevoința?". Nu. Va zice: "De ce nu l-ați îmbrăcat pe sărac, de ce nu l-ați mângâiat pe cel întemnițat?". Ce sunt acestea? Faptele dragostei. De aceea a spus Hristos: "Cine este cel care Mă iubește? Cel ce ține poruncile Mele. Cel ce nu Mă iubește pe Mine nu ține poruncile Mele". Prin cercetarea pe care a făcut-o celor de-a stânga, a vrut să le zică: "Voi nu ați avut dragoste și, pentru că nu ați avut dragoste, nu puteți intra în camera dragostei". Camera dragostei se câștigă numai cu iubire și jertfă. De aceea va trebui, cu dragoste și smerenie, să intrăm în Împărăția cerurilor.

Strămtă și dureroasă este calea ce duce la Viață. Drumul larg îi duce pe oameni în iad. Care este drumul larg? Viața lumească nepăsătoare și zilele ce trec fără folos, goale...

Nu trebuie să ne amăgească diavolul, ci să ne străduim, cum se spune în Evanghelia Hristosului nostru, să curățim interiorul potirului, care este sufletul nostru, inima noastră, mintea noastră. Dacă vei

curăți potirul pe dinăuntru va fi curat și pe dinafară, omule. Prefăcutule, nu-l spăla pe dinafară și înăuntru să-l lași necurățit. Ochii lui Dumnezeu le văd pe toate. Pe oameni îi vom păcăli, vom arăta altă față, dar cele dinăuntru sunt cunoscute de către Dumnezeu. Să ne străduim să devenim cum trebuie pe dinăuntru, să ne schimbăm. Să umplem timpul pe care ni l-a dat Dumnezeu cu fapte bune, cu gânduri bune, cu simțăminte curate.

Să nu ne preocupăm cu vorbe deșarte, să nu ne ocupăm cu discuții necuviincioase și vătămătoare. Să ne ferim limba noastră de la a-i judeca pe oameni: pe fratele nostru, pe aproapele nostru. Nu, să nu facem asta! Să ne judecăm pe noi, să ne osândim pe noi. Dacă ne osândim, ne vom izbăvi de osânda lui Dumnezeu. Dacă osândim, vom fi osândiți, și dacă judecăm, vom fi judecați; și cu măsura cu care vom măsura altora, ne va măsura și nouă Dumnezeu.

Fiecare clipă care trece nu se mai întoarce. Diavolul câștigă timpul nostru, și în acest scop ne preocupă cu lucruri pământești și trecătoare, încât să nu oferim mai mult lui Dumnezeu și sufletului nostru. Să fim cât mai atenți să ne aflăm în stare de veghe, să priveghem cu mintea, cu inima, să nu lăsăm să intre gândurile urâte, să nu lăsăm inima să se molipsească.

Dacă nu suntem cu luare-aminte, chiar și în biserică putem să păcătuiem mult. Când venim la biserică și nu ne îmbrăcăm decent, și prin lipsa de cuviință a îmbrăcăminții noastre îi provocăm sminteală vreunui om, Biserica devine pricină de sminteală. Și venind omul să se curățească pe sine, pleacă și mai murdar. Pentru că privirea lui a căzut undeva, pe ceva indecent. De aceea trebuie ca îndeosebi femeile să aibă foarte mare grijă ca atunci când vin la biserică să fie îmbrăcate cuviincios, atent. Răspunderea este foarte mare și este un păcat pe care oamenii nu-l mărturisesc. Își spun păcatele, dar nu-i auzi spunând: “Știi, părinte, în vremea necunoașterii, când nu-l cunoșteam pe Dumnezeu, nu cunoșteam Evanghelia, pocăința, nu am fost învățat și poate prin neatenția îmbrăcăminții mele am smintit oameni. Fie cu hainele, fie cu locul în care ședeam, fie cu poziția mea”.

Acestea sunt păcate pe care diavolii ni le pot reproșa, și noi vom zice: “Dar cum s-au întâmplat acestea?”

“- Iată, când purtai haina aceea, când ședeai așa, când nu ai avut grijă și nu te-ai așezat unde trebuia, l-ai smintit pe acel om.”

Atunci sufletul acela va fi ținut de vinovăție și astfel judecata va fi pe măsură. Vreau să spun, cu smerenie, că trebuie să fim atenți la toate astea, căci vom pleca din lume și vom merge la tribunal, vom merge la judecată... și acolo vor fi spuse toate. Să avem grijă, deci, să fim cuviincioși în toate. Să curățim interiorul potirului nostru, sufletul nostru, inima noastră. Și unde simțim vinovăție, să ne pocăim.

Sfântul Vasile cel Mare a zis: “Nici femeie nu am cunoscut, dar nici feciorelnic nu sunt”. Când Sfântul Vasile cel Mare a zis că în viața feciorelnică pe care a trăit-o nu a cunoscut femeie, căci nu a fost căsătorit și nici nu a păcătuit, dar nici cu vreo femeie nu este, s-a referit la gândire. Gândul păcătos trece și dacă nu avem grijă, ne poate lăsa urme, ne poate lăsa pete și murdării. Prin urmare, când ne pătam, de ce avem nevoie? De spălare, de curățire. Cum se face curățirea? Curățirea se face prin lacrimi, se face prin spovedanie și pocăință.

De aceea trebuie să avem grijă să nu ne biruiască cele lumești sau cele care astăzi ni se oferă ca fiind foarte bogate. Mă refer la ceea ce iubește omul: îi place să se înfrumusețeze și să se gătească, îi plac podoabele scumpe...

Când eu nu am grijă, ca om, și provoc ispită fratelui meu, surorii mele, prin împodobirea neatentă, atunci eu port vinovăția în spate. Lucru ce trece neobservat. De câte ori, dacă ne cercetăm conștiința, vom vedea că în viața noastră lumească, poate chiar și acum, nu suntem atenți? Prin urmare producem sminteală. Pe aceste păcate nu le cunoaștem; să le mărturisim și vor fi șterse.

De aceea să fim cu luare-aminte la aceste lucruri, ca să fim pregătiți. Moartea este înfricoșătoare, nu este joacă. Dacă vreunul dintre noi a cunoscut câte ceva despre moarte, dacă a fost primejduit de boală, a văzut cât de înfricoșătoare este. Vedeți cum lăcrimează omul sau chiar plânge, și ochii îi sunt neliniștiți în ceasul morții? Deoarece vede cum vin puterile potrivnice, vin diavolii să-i smulgă sufletul. Și sufletul tremură cum tremură frunza de toamnă la cea mai ușoară adiere de vânt.

Troparul slujbei de înmormântare zice: “Ce luptă are sufletul când se desparte de trup, cât lăcrimează atunci, către îngeri își ridică ochii și în zadar se roagă; către oameni își întinde mâinile și nu are cine să-l ajute”. Spune că își întoarce ochii către îngeri și nu primește nimic. Căci îngerii zic: “După

faptele tale, aliluia. Te-am fi ajutat dar trebuia să ne ajuți și tu cu faptele tale“. Își ridică mâinile spre oameni și le cere să-l ajute. Și ei zic: “Cum să te ajutăm? Noi nu ne putem ajuta pe noi, cum să te ajutăm pe tine?“ Și atunci omul își dă seama de adevăr. Dar ce mai poate face în ceasul acela, când îi iese sufletul?

Această cercetare, acest adevăr, această realitate pe care vedem că o trăiește fiecare om apropiat nouă, când pleacă din viață, ar trebui să ne fie lecție, pentru a ne pregăti pe noi acum, pentru ca atunci când va suna ceasul, să fim gata. Și cu toate că ne vom amări, căci moartea este din natura ei grea și amară, dacă conștiința nu va mărturisi împotriva noastră, vom simți un balsam în suflet. Sufletul nădăjduiește, simte că ceva se va întâmpla. De aceea deci, înainte de a sosi acel ceas înfricoșător, înainte de a veni această primă judecată a sufletului, și apoi marea Judecată de la a Doua Venire, să ne pregătim, să fim atenți, să ne grăbim acum; nu mâine ori poimâine. De astăzi, din clipa aceasta, să punem în sufletul nostru pocăință și să ne întoarcem la Dumnezeu. Și când Dumnezeu va vedea această intenție bună din partea noastră, ne va ajuta. Și va spori această mică intenție a noastră și o va face mare, încât să ne putem învrednici de mântuirea sufletelor noastre.

* Hristos, Mântuitorul nostru, cunoscând toate câte se vor întâmpla, ni le prevestește în Sfânta Lui Evanghelie, pentru ca să luăm măsuri și să ne pregătim. Să nu avem nici o justificare că nu ni le-a spus, că nu le-am citit, că nu le-am auzit și că de aceea nu ne-am pregătit. Nu, Hristos ni le-a spus amănunțit. La fel Biserica și Sfinții Părinți Propovăduitori și toți cuvicioșii lui Dumnezeu vorbesc despre cele pe care trebuie să le lucrăm. Adică despre faptele luminii, ale Evangheliei, pe care, lucrându-le, să scăpăm de toată această uriașă primejdie.

Din nefericire, toate lucrurile, și mai ales păcatul, ne arată, precum se vede, că se apropie sfârșitul. Auzim de războaie, și se vor face. Vedem cutremure. Vedem păcatul, vedem satanismul, și ce nu ne văd ochii? Tehnologia va ajunge până la a ne scoate din minți, din credință. La ce să ne mai așteptăm?

Cu toate că și moartea fiecărui om este o a doua venire, totuși o așteptăm acum și o vedem venind la modul general. De aceea să ne pregătim încontinuu, să ne curățim, să fim neprihăniți pe dinăuntru, să lucrăm faptele luminii, cele pe care ni le spune Hristosul nostru, faptele dragostei. Inima noastră să devină lipsită de răutate, precum a pruncilor. Așa cum a zis Domnul: “Dacă nu ne vom face ca și copiii în nerăutate și în dragoste, nu vom putea intra în Împărăția Cerurilor“. Nu zice să avem mintea copiilor și judecata lor, ci nerăutatea inimii la care să ajungem în legătură cu aproapele nostru. Acesta poate să ne facă rău, să ne înjure, să ne batjocorească, să rătă de noi, să ne privească cu trufie, noi trebuie să ne păstrăm inima în nerăutate, precum pruncii, și astfel ne vom mântui. Dar dacă începem să pretindem ce-i al nostru bătându-ne cu pumnii în piept și să cerem dreptate, vom fi găsiți vinovați. Căci Evanghelia nu ne spune să răspundem răului cu rău.

Mai mult decât toate să ne aducem aminte de ziua aceea înfricoșătoare a Judecății, și desigur, cum a zis Sfântul Siluan Athonitul, să medităm la iad, încât noi să ne ferim a ajunge la această stare. Când această meditație va deveni pentru noi temelie și viață, vom fi ajutați să ne ferim de faptele întunericului și astfel vom scăpa de acest groaznic și înfricoșător iad. Să ne închinăm, să-I mulțumim și să-L slăvim pe Hristosul nostru, care S-a făcut om pentru ca noi să devenim dumnezei. Să-L cântăm și să-L preamărim pentru că S-a jertfit pentru noi, ne-a deschis ochii, ne-a arătat drumul luminii, ni l-a trasat și ne-a ajutat să pășim pe el. Ne-a dat ca armă cu care să-i lovim pe vrăjmași în dreapta și-n stânga, arma luminii, Evanghelia Lui, în care sunt scrise toate, pentru a ajunge biruitori la final, la poarta de aur pe care scrie Ierusalimul Ceresc. Ierusalimul Ceresc își așteaptă copiii și copiii lui sunt cei care urmează modelul, și modelul este Hristos. Amin.

POVEȚE PĂRINTEȘTI

* Trebuie să avem luare-aminte și rugăciune. Una ajută pe cealaltă, precum se ajută mâinile una pe alta; luarea-aminte aduce rugăciunea și rugăciunea aduce luarea-aminte.

* Rugăciunea să fie spusă încontinuu, fie grăită, fie în minte; să nu se oprească niciodată; întreruperea rugăciunii și trândăvia sunt ca și când cineva ar purta arma sa pe umăr, în vreme ce dușmanul îl ucide; pe când, dacă își ține mereu degetul pe trăgaci, îndată ce apare dușmanul el trage primul și îl omoară.

* Diavolul tremură la numele lui Iisus Hristos și când rugăciunea se face astfel încât cineva să înțeleagă ce a cerut, adică să fie conștient, atunci frica diavolului este mult mai mare.

* Spuneți rugăciunea; aceasta sfințește gura, sfințește aerul, sfințește locul în care a fost rostită.

* Prin citire, prin convorbiri duhovnicești, îl lovești pe vrăjmaș în cap, peste picioare, peste mâini. Prin rugăciunea minții îl lovești în inimă, de aceea și reacționează atât de cumplit.

* Rugăciunea să fie spusă într-una, zi și noapte, din gură, din minte, din suflet. Să nu lăsăm mintea fără ocupație, ci să lucreze la rugăciune sau la contemplare, pentru că altfel vine semănătorul cel rău și seamănă tulburare în suflet. Monahul care nu zice rugăciunea este monah doar pe dinafară.

* Numele lui Iisus sfințește gura, mintea și inima; diavolul se străduiește să oprească rugăciunea prin diferite griji, treburi și nevoi; după ce a fost legat, ca să zicem așa, stăpânul casei, lesne este după aceea să-și facă treaba; de aceea trebuie izgonită imediat din minte orice închipuire, orice lucru. În vremea rugăciunii, nimic să nu preocupe mintea, să nu existe nici un lucru pământesc de care mintea să se îngrijească. Spune: “da, diavole, mâine, când îmi voi termina rugăciunea, le voi face pe toate; dar acum exist doar eu și Dumnezeu, nimic altceva”.

* Diavolul ia mintea și o duce unde vrea el; când mintea se întoarce, aduce în suflet toată mizeria și provoacă maladii și boală în suflet. Leacul, terapia, arma împotriva risipirii minții este trezvia. Diavolul își macină toate puterile lui ca să distrugă trezvia.

* Vindecarea definitivă de patimi se face prin oprirea nălucirilor, adică a risipirii minții. Păcatul nu se poate face dacă nu se primește mai întâi păcatului. Mai întâi se predă omul cel launtric, prin nălucire, și apoi urmează păcatul din afară.

* Dacă mintea nu se curățește de năluciri, Dumnezeu nu scrie pe lespede minții cuvintele Sale.

* Diavolii pun o mulțime de piedici pentru ca omul să nu se roage, deoarece toate cursele, toate capcanele diavolilor, sunt distruse prin rugăciune.

* Rugăciunea este o armă atotputernică care nu lasă păcatul să se apropie. Diavolii tremură la rostirea numelui lui Iisus Hristos.

* Lucrarea trezviei este meșteșugul meșteșugurilor și știința științelor; e nevoie de un învățător potrivit, care să cunoască bine meșteșugul. Dar e nevoie și de ascultare deplină, întrucât, dacă pentru a învăța un meșteșug ori știință trebuie să faci ascultare către învățător, cât de multă ascultare trebuie să faci aici, în știința duhovnicească, unde diavolul încearcă să strice, să împiedice toată lucrarea: e ca și când, de pildă, maestrul ar încerca să-l învețe pe ucenic o meserie, iar un alt maestru, de alături, se străduiește încontinuu să deformeze învățăturile primului și se silește să-l convingă pe ucenic că altfel stau lucrurile. Așadar, gândește-te acum dacă e posibil ca ucenicul să învețe vreodată meseria ascultându-l pe diavol, pe cel rătăcit, fără să-l asculte întru totul pe adevăratul maestru și dascăl duhovnicesc și fără să nesocotească sfaturile diavolului.

* Deoarece lucrarea minții noastre nu este desăvârșită, de aceea nu primim mângâiere duhovnicească și căutăm mângâiere prin vorba lungă, râs și întoarcere către cele din afară.

* O cugetare diavolească te chinuie și, dacă nu te spovedești sau nu te rogi, ca să fugă cugetarea, aceasta devine tortură; cât de înfricoșător este să fii cu diavolii!

* Sfinții Părinți foloseau aducerea aminte de moarte ca pe o cale de trezvie și plâneau într-una, rugându-se să nu păcătuiască. Cât trebuie să ne rugăm noi, cei bolnavi!

* Cu cât te ostenești mai mult, cu cât te nevoiești mai tare, cu atât mai mare comoară îți aduni în ceruri. Har mare vine în aceia care s-au chinuit, care au suferit mult; în aceia care au trecut prin mari ispite.

* Osteneala, sudoarea, chinul, smerenia, umilința, disprețul de sine, acestea îl clădesc pe monahul adevărat, acestea sunt cununile veșnice. Dacă monahul nu este strivit, nu se face vrednic de a-L urma pe Mielul cel blând, în vecii vecilor. De aceea diavolul cel mândru războiește monahismul, de aceea îi pune pe cei din lume să nesocotească monahismul.

* Muștrările sunt ca apa sărată care păstrează dinții puternici și aduce sănătate și apărare; pe când laudele sunt ca dulciurile care distrug dinții.

* Pentru ostenelele virtuții vom afla odihnă în cealaltă viață; truda aceasta este aurul care se adună în cămările lui Dumnezeu; este sămânța. Acum semănăm, după moarte vom secera și vom fi uimiți de recoltă. Cu ostenelele și suferințele de aici, zidim palatul nostru din Ceruri. Acum nu se vede nimic.

* Îngerul Domnului scrie cât te-ai ostenit, cât ai suferit în fiecare zi; și în vreme ce ziua se pierde, plata rămâne. Când vom muri se va face socoteala și vom lua răsplată pentru silința noastră.

* Unde sunt astăzi oamenii care, pentru iubirea lui Hristos, se supun chinurilor și disprețului?

* Sfinții Părinți s-au străduit să se ostenească cât mai mult cu puțință, pentru că știau că vor găsi mai multe bunătăți în cer.

* Viața de acum este ca un târg; toți schimbă mărfuri, asudă, se ostenesc ca să câștige mai mult; după ce se termină târgul, fiecare are câștig după cum s-a străduit.

* Silința aduce smerenie, întristare, lacrimi; fără trudă, Hristos nu dăruiește harul Său.

* Ispitele sunt ca furtunile de pe mare; în vremea furtunii lemnele și murdăriile din mare sunt aruncate afară; marea se curățește și devine liniștită. Prin ispite se face curățirea, apropierea de Dumnezeu, înfierea duhov-nicească; la urmă omul devine un mic dumnezeu după har. Dar să-L rugăm pe Domnul să scăpăm de ispita din îngăduința Sa, pentru că atunci mântuirea omului atâră de un fir de ață.

* Harul experienței de după ispită are valoare mult mai mare decât harul care vine și se face din mulțumire și fericire; căci acest har pleacă peste puțin timp, pe când harul experienței rămâne toată viața omului.

* Folosul ispitelor este mare, dacă ele provin de la Dumnezeu, spre învățătură. Prin ispite se dobândește virtutea. Dar să ne rugăm ca ispitele să nu vină din îngăduința lui Dumnezeu, căci acestea sunt mai presus de puterile noastre. Dumnezeu îngăduie asemenea ispite din pricina egoismului nostru; desigur toți avem egoism, dar aici e vorba de egoismul care și-a făcut locaș în lăuntru nostru și nu vrem în nici un fel să-l dăm afară și atunci Dumnezeu îngăduie să vină peste noi ispite care sunt mai presus de puterile noastre. Atunci două lucruri se pot întâmpla: ori te smerești și Dumnezeu te iartă, ori, datorită marelui păcat al egoismului, te faci și mai rău și atunci se ajunge la sinucideri, ieșiri din monahism etc. De aceea să-L rugăm pe Domnul să ne izbăvească de asemenea ispite.

* Judecarea este egoism; nu vezi greșelile tale, ci pe ale celuilalt. Un părinte ce avea darul înaintevererii a văzut harul plecând de la un monah pentru că îl judecase pe un alt monah. Un avva s-a mântuit și numele i-a fost scris în cartea vieții întrucât nu i-a judecat pe frații ce se purtau necuviincios. Un alt avva a fost pedepsit trei ani de către un înger pentru că a căzut în judecarea aproapelui.

* Ispitele care vin la om au scopul de a-l smeri.

* Mi-a spus părintele meu: "Din ispitele mari am primit har mare, am simțit harul, l-am atins. De aceea trebuie să avem răbdare și să îndurăm cu nădejde ispitele".

* Într-o școală, unii sunt notați foarte bine, alții binișor iar alții sunt respinși. Același învățător, aceleași povețe. E de vină învățătorul sau elevul? Elevul silitor citește zi și noapte, se nevoiește, nu doarme noaptea și astfel sporește.

* Să nu pierdem nici un minut; vom cere un minut din timpul nostru pierdut și nu ni se va da; de aceea, în fiecare minut din viață să facem lucrarea cea bună.

* Diavolul urăște mult schima îngerească, haina neagră, și o războiește; știe că monahii vor lua locul pe care el l-a avut (vor înlocui tagma îngerilor ce au căzut). Numele monahilor sunt scrise în cartea îngerilor. De aceea turbează diavolul și îi face și pe oameni să turbeze împotriva schimei monahale.

* La rasă trebuie să cugetăm că este haina cinstită pe care au purtat-o mii de sfinți și făcători de minuni; mulți dintre ei au fost împărați, prinți, episcopi, minți luminate.

* Cât trebuie să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru marea cinste pe care ne-a făcut-o chemându-ne în așezarea monahală, dintre milioane de alți oameni! Nu cumva suntem noi nevrednici de o asemenea cinste?!

* Zic Părinții: dacă oamenii ar cunoaște slava pe care o vor primi monahii în cealaltă viață, ar pleca toți în pustie ca să se facă monahi. Iarși, dacă ar fi cunoscut războiul venit din partea vrăjmașului și suferințele, nimeni nu ar fi plecat din lume.

* Pentru a dobândi iubirea către Dumnezeu și pentru a se mântui, Părinții au părăsit lumea și pe cele lumești și au plecat în pustie; și dacă atunci ar fi strigat: "Plecați din lume!", când virtutea era mare, cu atât mai mult ar striga astăzi, când în lume există o decădere așa de cumplită.

* Dumnezeu vrea să mântuiască sufletul, dar acesta trebuie să conlucreze cu Dumnezeu; dacă sufletul nu vrea să conlucreze cu Dumnezeu, nu se va mântui.

* Dacă oamenii ar cunoaște măreția Raiului, ar jertfi totul pentru a-l dobândi.

* Harul Domnului este acela care ne ține; lutul nu se sfărâmă când îl sprijină harul lui Dumnezeu. Dar dacă are îndrăzneală în sine, omul cade îndată; să nădărdim doar în puterea lui Dumnezeu.

* Cu adevărat nespuse, nesfârșite, necuprinse cu mintea, necugetate și veșnice sunt bunătățile Raiului; de aceea trebuie să ne dăm toată strădania, toată silința, oricât de greu ar fi pentru a câștiga viața veșnică. Acolo nu este nici durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit.

* Bunătățile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru copiii lui sunt de asemenea, valoroase și de mare cinste, dar mintea noastră nu le poate pricepe.

* Din bucuria cerească și din fericirea negrăită ne dăm seama că Împărăția lui Dumnezeu este înlăuntrul nostru.

* Dacă ai smerenie, ai sfințenie și dacă ai sfințenie ești smerit.

* Dacă nu te slăvește Dumnezeu, slava oamenilor este deșartă, amăgitoare. Dumnezeu nu vede fața, ci numai inima omului, oricine ar fi acesta.

* Adâncește-te în smerenia nesfârșită a lui Dumnezeu. Domnul a luat trup ca să vină pe pământ, a îmbrăcat firea omenească, pentru că Dumnezeu este înconjurat de asemenea foc încât trebuia să ardă pământul și pe oameni: "E cu puțință să-L vezi pe Dumnezeu și să trăiești?". Cu adevărat, cât de mare a fost smerenia lui Dumnezeu! Dumnezeul slavei S-a născut și a îngăduit să fie biciuit de făptura mâinilor Sale. Făcătorul tuturor este nesocotit, este părăsit de ucenicii Săi, care au promis că vor muri împreună cu El. E atât de greu ca omul să se încline în fața acestei smerenii a lui Iisus Hristos, să se smerească, să se nesocotească? Nu, desigur. Domnul Însuși a arătat: smerenie nesfârșită, iubire nesfârșită și supunere nemărginită.

Aceste trei virtuți sunt absolut necesare pentru ca omul să se mântuiască.

* Smerește-te cât poți de mult; chiar de vei cere să fii socotit ca o pocitanie, ca ceva scârbos. Chiar Apostolul Pavel a spus: "Ca un gunoi ne-am făcut... nebuni pentru Hristos".

* Cine ești tu, viermele pământului, plin de atâtea păcate, care nu vrei să te smerești, să te disprețuiești, când Făcătorul, Domnul Care e slăvit de îngeri S-a smerit, a fost scuipat, dezbrăcat în fața oamenilor și răstignit?

* Un monah s-a dus la un părinte sfânt și l-a întrebat: “Cum ai dobândit o smerenie așa de mare și atâtea harisme, părinte?”. Fiul meu, i-a spus părintele, eu sunt plin de slăbiciuni și neputințe, sunt mai rău decât toți“. Monahul a stăruit. Atunci părintele îi zice: “Primarul satului este ca împăratul în satul lui; însă când împăratul îl cheamă în capitală și se întâlnește cu miniștri și generali, atunci vede că e un nimic, un zero; astfel, cu cât se apropie cineva de Dumnezeu, cu atât se smerește mai mult“.

* Smerenia este cea mai importantă dintre virtuți; când o dobândești, vrăjmașul nu poate să te lovească. Se dobândește încet-încet, îți trebuie ani întregi pentru a o dobândi pe deplin; însă când o dobândești, nu mai e nevoie de strădanie, va lucra de la sine.

* După măsura smereniei pe care am dobândit-o se socotește sporirea noastră în viața duhovnicească, în monahism; sporirea în dobândirea smereniei duce la sporirea în dobândirea virtuților.

* Zidurile egoismului sunt sfărâmate prin trâmbițarea smereniei lui Iisus Hristos; smerenia nesfârșită și ascultarea făcută de Hristos distruge zidurile egoismului.

* Este mare păcat să-l urască cineva pe fratele lui (oricine își urăște fratele este ucigător de oameni). Și nu numai ură, ci chiar răceală sau cugete împotriva fratelui său dacă are, păcătuiește.

* Osândirea de sine aduce două lucruri bune, smerenia și nejudicarea aproapelui, care sunt neapărat necesare pentru mântuire. Când te învinuiești într-una pe tine, atunci nu ridici capul, te smerești, nu judeci pe nimeni.

* Să existe între voi iubire sinceră și sfântă; unde nu există iubire întru Hristos, nu există viață duhovnicească.

* Dragostea către frați trebuie să fie puternică, sinceră, curată; aceasta se vede când îi răbdăm pe frați, când îi ajutăm, când nu-i întristăm. Dacă avem dragoste către Dumnezeu, împlinim toată legea. Domnul a zis: “orice oferiți celui mai mic dintre oameni, Mie îmi oferiți“. Gândește-te acum: orice ajutor îi aduci unui om sărman, Îl slujești pe Însuși Hristos, chiar dacă de multe ori un ajutor adus unui om din lume e folosit pentru a păcătui. Cât de mare răsplată are cel care îl ajută pe un monah care s-a închinat pe sine lui Dumnezeu!

* Mare lucru, într-adevăr, să faci milostenie unui om, căci vei lua răsplată în cer; cât de important e să miluiești un suflet care este veșnic și neprihănit!

* Părinții dădeau orice, numai să nu-l întristeze pe fratele lor. Nu vă amărăți, deci, unul pe altul.

* Să fim cu luare-aminte ca să nu-l smintim pe fratele nostru.

* Aducerea aminte de moarte sensibilizează conștiința, luminează mintea, arată drumul cel curat.

* Lovește fiecare cuget care vine să te ucidă: lovește-l cu tăișul rugăciunii. Cu fiecare rugăciune îi tai picioarele, mâinile, capul, în final îl faci bucăți și dacă îl cauți, nu mai există.

* Prin risipirea minții, diavolul se străduiește să împiedice mintea să ducă numele lui Iisus Hristos în inimă, adică împiedică rugăciunea curată.

* E nevoie de spovedanie curată. Cei ce au fost vătămați, răniți sau omorâți, au pățit acestea din cauză că nu și-au mărturisit cum trebuie cugetele lor.

* Cugetele se aseamănă cu viermele acela care încet-încet mănâncă lemnul pe dinăuntru; astfel, pe dinafară lemnul pare minunat, puternic, dar pe dedesubt a fost distrus, încât deodată se rupe de la jumătate. Așa și monahul și mireanul care nu-și spovedesc sincer cugetele, în final sunt nimiciviți, căci nespovedind chiar și cel mai mic cuget, încet-încet sunt măcinați pe dinăuntru.

* Luptă-te din răputeri să împiedici risipirea minții. Risipirea minții este păcat, este deșertăciune duhovnicească.

* Fii cu luare-aminte la ivirea cugetelor, la asaltul lor; îndepărtează-te imediat; spovedește-te grabnic. La fel este cu barajul unui râu: dacă îndată ce a apărut crăpătura va fi reparat, nu e nici un pericol, însă dacă este lăsat așa, atunci apele vin cu sălbăticie și mătură totul în calea lor; astfel și cu cugetele, dacă nu ne luptăm cu ele dintru început, dacă nu le spovedim imediat, atunci vin cu furie și distrug totul.

* Risipirea minții este arma principală a diavolului; îndată ce aceasta îți aduce în minte vreun chip sau vreun lucru, izgonește-le! Mintea umblă ca un hoinar prin vecinătăți și adună ca un burete toate mizeriile, aducându-le în suflet. Silește-ți deci mintea să fie încontinuu în inimă și să se ocupe cu rugăciunea sau cu

diferite alte lucrări duhovnicești. Minte s-a obișnuit să stea pe-afară; imediat ce observi demonul risipirii, adu-ți mintea ta în inimă. Oprește cu orice preț risipirea minții.

* Toate relele din om provin din risipirea minții. Războiește-te cu aceasta, ca Dumnezeu să pună în locul ei vederile Sale (contemplații, revelații).

* Părintele meu, Iosif, își cerceta conștiința în fiecare seară; ce nu a făcut bine, ce patimi au încă putere asupra lui, și apoi le izgonea.

* Prin spovedania sinceră se vindecă toate rănilile și se iartă toate păcatele.

* Ferește-te de vorba lungă. Prin vorba lungă te vatămi și pe tine, îl vatămi și pe fratele tău, pe care îl îndemni la vorbă lungă. Prin vorba lungă nu simți că păcătuiești, nu te spovedești, și astfel în cartea greșelilor sufletului tău se scrie un păcat care merge la judecată. De asemenea, spovedania nedeplină este păcat; dacă murim pe neașteptate, cum îi vom ascunde lui Dumnezeu, ce-i vom spune despre vorba noastră lungă nemărturisită, despre spovedania noastră care nu a fost deplină, amănuțită și sinceră, de vreme ce putem face o spovedanie curată?

* Să facem în fiecare zi socoteala duhovnicească. Ce am câștigat și ce am pierdut: și pentru fiecare faptă bună să-i atribuim izbânda lui Dumnezeu, iar pentru fiecare faptă rea să aruncăm vina pe noi înșine și să ne îndreptăm. Dacă nu facem socoteala duhovnicească, există teama că vom eșua.

* Adevărul ne eliberează de legăturile minciunii și amăgirii... Duhul lui Hristos ne-a unit și suntem toți ca unul. Să ne rugăm pentru ceilalți, ca să ne întreținem unul pe altul cu dragostea și cu unirea sufletească a lui Hristos. Să avem iubire unul către celălalt, să ne îngăduim unul pe altul, căci faptele noastre de multe ori nu sunt făcute cu grijă.

* Lui Hristos îi pare rău pentru noi și nu ne părăsește, dar îndepărtează harul Său de la noi, pentru ca omul să se cumintească și să înțeleagă că a greșit și să se întoarcă prin pocăință pe calea dreaptă, pentru ca iubirea binecuvântată a lui Hristos să revină. Hristos este mângâierea și izbăvirea noastră.

* Fără învățăturile Evangheliei nu avem călăuză, nu avem busolă, nu avem nimic, nu ne putem mântui.

* Aici, la mănăstire, am venit ca la un cabinet medical, am venit să ne facem bine, nu să ne îmbolnăvim mai rău. La spital, bolnavii se ajută unul pe altul, se compătimesc, îi unește durerea. Pe noi de ce nu ne leagă dragostea lui Dumnezeu? Am venit aici să facem sacrificii unul pentru altul. Fără dragoste nu putem face nimic. Iubire desăvârșită are acela care se vinde pentru aproapele său.

* Cine este sârguincios în a face ascultare este plăcut părintelui său, ia lecțiile cele mai înalte și merge la facultate. Când ne facem plăcuți părintelui, ne facem plăcuți lui Dumnezeu.

Pentru Hristos facem ascultare, nu pentru om, ascultarea merge la Dumnezeu prin părintele nostru.

* Unde există ordine și pace, acolo este și Dumnezeu; unde este dezordine, acolo este și tulburare sufletească; iar unde este tulburare sufletească, acolo este și diavolul.

* Când există rugăciunea părintelui, există ocrotire și binecuvântare și atunci omul sporește. De aceea nu trebuie să facem lucrurile cu neorânduială și după bunul nostru plac, căci acestea nu ne sunt de folos pe calea duhovnicească.

* Apostolii și toți oamenii sfinți au așezat tot adevărul evanghelic pe credința și neprihănirea vieții. Nu poate exista viață creștină dacă nu există neprihănire. De aceea fiecare dintre noi să rămână la cele pe care i le-a hărăzit Dumnezeu. Unul este în preoție, altul în viața de familie, altul în altă parte. Acolo unde l-a așezat pe fiecare Dumnezeu, acolo să rămână și să se nevoiască, ca să-L mulțumească pe Dumnezeu.

* Când Îi mulțumim lui Dumnezeu pentru toate, îl facem pe Dumnezeu să ne dea mai multe... Lui Dumnezeu nu-i place atunci când cântim.

* Câți în această lume au răbdat chinurile oamenilor, câți au fost învinuiți și defăimați, înjurați și îndurerăți, câți au suferit de boli și de alte răutăți, ridicându-și crucea lor, au după aceea dreptul de a cere învierea. De aceea îngăduie Dumnezeu să ridicăm crucea și să îndurăm suferințe, ca să câpătăm dreptul de a învia. Nu ridicăm crucea? Atunci să nu așteptăm înviere.

Bunul Dumnezeu, ca să nu rămânem și noi fără înviere, ne dă să ridicăm câte o cruce, pentru folosul veșnic al sufletului nostru.

* Eforturile întru Dumnezeu au mare răsplată și îl învrednicesc pe om să primească slavă și cinste de la Dumnezeu.

* Neprihănirea are mare căutare la Dumnezeu. E nevoie de luptă trupească și sufletească. Să stăpânim bine gândurile noastre.

* Când inima noastră este curată, gura noastră nu va rosti vorbe rele. Când inima noastră este curată, frumoasă și înmiresmată, frumusețe și mireasmă va împrăștia.

* Să cugetăm mereu la ultima zi din viața noastră, la ultimele clipe; astfel nu vom mai păcătui.

* Diavolul întinde curse zi și noapte, sapă tranșee, adună materiale de luptă, și noi facem învoială cu acest vrăjmaș?

* Diavolul este uneltitor și viclean; zi și noapte e grăbit, se grăbește săucidă sufletul nostru; duhul viclean conlucrează cu alt duh viclean, ca să distrugă sufletul, și noi suntem nepăsători de mântuirea sufletului nostru, în vreme ce ar trebui să ne grăbim; vrăjmașul se străduiește să ne mănânce timpul, zilele, lunile și anii noștri, până ce ajungem la moarte și atunci ne va spune: "ai făcut asta, ai făcut-o pe cealaltă", iar conștiința va fi nevoită atunci să aprobe; dar dacă toate acestea sunt minciuni, dacă am ținut legea, dacă am făcut ascultare, atunci diavolii nu ne vor putea face nimic cu învinuirile lor mincinoase. Noi, când vedem cursele satanei, închidem ochii și mergem într-acolo; vrăjmașul încearcă să ne convingă de lucruri neîntemeiate și mincinoase. Și în timp ce diavolul are putere să ne prindă în mrejele sale, de cealaltă parte, noi Îl avem pe Iisus Hristos, călăuză noastră, Care luptă împreună cu noi prin harul Său, prin îngerii Săi, prin Biserica Sa.

* Când aici, pe pământ, prin lucrări și fapte bune curățim sufletul nostru, acesta va fi pregătit să treacă vămile văzduhului... De aici va depinde încotro va merge omul după moarte.

* Când suntem pe drumul lui Dumnezeu, suntem fericiți, dar dacă mergem pe drumul diavolului, ne întristăm.

* Când lipsește rugăciunea, lucrul, privegherea, veghea, spovedania, atunci răutatea va veni în noi.

* Creștinul care dorește să se mântuiască trebuie să-și schimbe gândurile și hotărârile, să se străduiască să trăiască mai decent, mai simplu. Să înceteze strădania înfrumusețării exterioare și să se înfrumusețeze pe dinăuntru.

* Omul trebuie să se pregătească mai întâi prin pocăință, prin părăsirea vieții păcătoase, prin îmbăierea cu sfânta spovedanie, prin post și rugăciune, prin iubirea aproapelui, și atunci se va apropia, se va împărtăși și se va învrednici de viața veșnică. Însă cel care merge cu nerușinare să se împărtășească atunci când se simte nepocăit, când este nespovedit și necurățit, acela nu are evlavie față de ceea ce primește. De aceea nu este vrednic de viața veșnică, ci este vrednic de pedeapsă.

* Preoția este o mare treaptă, și prin evlavia pe care o arătăm către preoți Îl cinstim pe Însuși Dumnezeu și harul Sfântului Duh.

* Dacă inima omului este curată, atunci și cuvintele lui vor fi cuviincioase, și diferitele mișcări și simțuri ale trupului vor lucra după curăția și neprihănirea inimii...

* Faptele bune sunt rugăciunea, pocăința, cântarea bisericească, participarea la slujbele religioase, sfânta spovedanie, sfânta împărtășanie, ajutorarea celorlalți pe orice cale, cu cuvântul sau cu lucrul, și îndeosebi prin lucrările dragostei care se fac cu cuget smerit.

* Hristosul nostru este Dumnezeuul dragostei, al îngăduinței și al iubirii de oameni. Este plin de iertare și milă, dar este și drept. Toate celelalte haruri au primit loc și înfățișare în viața noastră. Ne și miluiește Dumnezeu, ne și îngăduie. Ne dă cu îndestulare. Ne iartă mereu, dar nu și-a arătat dreptatea, pentru ca lucrarea iubirii și îndurării Lui să-l poată mântui pe om. Însă după moarte, la a Doua Venire, toate aceste îndurări vor fi înlăturate și va lucra dreptatea lui Dumnezeu.

* Oricât s-ar strădui omul, dacă Hristos nu-i dă binecuvântarea Sa, nu va reuși absolut nimic. Rugăciunea nu are alt rost decât să cheme ajutorul lui Dumnezeu. Iar o dată venit ajutorul lui Dumnezeu, omul conlucrează cu el și are mare câștig duhovnicesc.

* Nepăsarea, trândăvia și somnul sufletului sunt groaznice, sufletul doarme și pășește prin viață ca un robot, fără să simtă rostul și înclinația omului.

* Diavolul nu vrea sub nici un motiv ca creștinul să se roage într-una la Dumnezeu, deoarece știe că în felul acesta se înarmează cu o putere uriașă și îl dezarmează pe el.

* Înțelepții părinți au lovit păcatul cu îndrăzneală. Vindecarea definitivă a patimilor se face prin încetarea nălucirilor, adică a împrăștierii minții...

DESPRE SMERENIE, OSÂNDIRE DE SINE ȘI EGOISM

* Cel care ne nesocotește, ne nedreptățește și ne învinuiește, arde rana egoismului nostru ca să ne facem bine. Dumnezeu îi îngăduie ca să ne însănătoșim, pentru că atâta timp cât avem egoism, avem și dureri. Când va veni vremea în care ne vom smeri, nu ne va mai dura, și atunci ne va cuprinde pacea și liniștea.

* Ce a zis Sfântul Antonie cel Mare? “Îndată ce am luat greutatea lucrului și am aruncat-o asupra mea, liniștea mi s-a așezat în suflet. Din clipa în care am aruncat greutatea pe altul și am spus, acesta e de vină și nu eu, atunci am simțit în mine supărare și amărăciune“. Iată care este drumul: aruncă vina pe tine, osândește-te și spune “Eu sunt de vină pentru păcatele mele. Dumnezeu a îngăduit asta spre îndreptare, pentru că sunt plin de egoism, și de aceea mi s-a întâmplat...“. Dacă zicem “de ce să-mi facă asta?“ și altele asemenea, trăim în boala egoismului nostru.

* Trufia este o boală greu de deosebit pentru că este duhul abia văzut al mândriei. Se arată prin patimi și cugete, și doctorul duhovnicesc o zărește și începe să cerceteze pentru a găsi cauza.

* Dacă vrem să umilim patimile și pe diavol, să umilim cugetul nostru, să facem ceea ce e nevoie, ceea ce poruncește Dumnezeu.

* Chiar și între soți, când se ivește scandalul? Când se iscă certurile? Când apar înjurăturile? Când un egoism se opune celuilalt. Zice unul, zice celălalt, și se face foc și pulbere, și familia e aruncată în aer. Ce trebuie să facem în această situație? Când unul din ei vede că celălalt e înfuriat, să închidă gura, să se liniștească, să se roage pentru celălalt, și astfel pacea va reveni.

Ce face amiralul când vede valurile spumegând? Dacă începe să se lupte cu valurile, făcând pe viteazul, va distruge corabia. Ce face cel cu experiență? Oprește motorul și lasă corabia să meargă după cum o duc valurile. Și, când marea se liniștește, pornește încet motorul și astfel salvează și corabia și echipajul. De aceea e nevoie de înțelepciune când se întâmplă un asemenea caz între două persoane egoiste; unul dintre ei trebuie să cugete, să oprească motorul, și încet-încet să meargă împreună cu valul, să lase egoismul și strigătele celuilalt să se sfârșească și, când acela se va liniști, vor găsi rezolvarea neînțelegerii. Așa trebuie să facă soții în familie, și nu numai ei, ci în general oamenii din obște și din stat.

* Care este cauza certurilor, despărțirilor și divorțurilor? Egoismul... Când dragostea pleacă, pleacă și Dumnezeu.

* Fără smerenie nici o lucrare nu împrăștie mireasmă. E ca și când am spune: “nici o mâncare nu este gustoasă dacă nu pui sare“. Dacă nu pui smerenie în lucrarea ta, mică sau mare, nu are nici un sens. Nici gust, nici bună-mireasmă, nici frumusețe, pentru că nu are în ea conținuturile potrivite, care vindecă. Căci mândria este otravă, distruge totul, orice conținut de folos ar cuprinde sufletul, îl otrăvește, îl anulează definitiv. Vedem lucrări mari ale oamenilor care, neavând smerenie în ele, sunt nefolositoare. Dumnezeu le respinge pe toate.

* Fără să ai mândrie, nu-l poți judeca pe om. Smerenia este aceea care îl scapă pe om. De aceea și părinții zic: “faptele lipsite de smerenie nu-l fac pe om fiu al lui Dumnezeu; însă smerenia fără fapte îl face pe om fiu al lui Dumnezeu“.

* Nimeni nu poate urca spre înălțimi dacă nu coboară, dacă nu se apleacă, dacă nu îngenunchează, dacă nu este chinuit de preocuparea de a izgoni toate ispitele. Nu e de-ajuns să se cunoască pe el, slăbiciunile și neputințele lui, ci trebuie să aibă fapte bune.

* Fără smerenie nu înaintăm. Ispitele pregătesc smerenia. Fără ispite nu se câștigă smerenia. Vom trece prin truda și cazna tăierii propriei voințe. Ne vom smeri cugetul și astfel vom urca spre înălțimi. Alt drum nu există. Smerindu-ne ne vom înălța. Dacă nu ne smerim, vom rămâne jos, în patimi și neputințe, și în acestea vom muri.

* Când vin ispitele asupra noastră, să nu ne certăm cu alții. Să ne întoarcem dioptria înlăuntrul nostru ca să vedem starea noastră scaldată de patimi, de unde începe tulburarea inimii. Când avem lumină, vedem că pricina își are izvorul în inimă, în starea plină de patimi. În omul vechi care trăiește în noi.

* Când omul nu rabdă durerea cercetării, a muștrărilor, a tăierii propriei voi, a nesocotinței, a ironiei celorlalți, atunci va rămâne în patimi, bolnav, și la sfârșitul vieții va vedea cu limpezime că nu a lucrat

cum trebuia pentru mântuirea sa... Fără răbdarea durerii, omul nu se vindecă. Trebuie să răbdăm încercările tămăduitoare ale lui Dumnezeu.

* Ascultarea este pentru noi mântuire. Este siguranță. Omul care ascultă se găsește în liniște duhovnicească.

* Să fim cu luare-aminte la purtarea noastră, să nu fie necuviincioasă, ci să trăim cu cumințenie și atenție. Să nu facem ceva fără ascultare și binecuvântare. Un vapor nu se scufundă numai din cauza unei rupturi mari, ci și din cauza mai multor crăpături mici. Așa și greșelile mici, când se repetă, devin o greutate mare și ne scufundă sufletul.

* Smerenia se dobândește când cerem iertare, când luăm greșelile asupra noastră. Dobândim smerenia când ne spovedim și primim povețele duhovnicului. Atunci dobândim și discernământul, care se naște din smerenie, iar smerenia este rodul spovedaniei.

* Noi toți suferim de egoismul și mândria noastră, și tocmai de aceea suntem bolnavi sufletește. Om sănătos înseamnă om smerit. Sănătate sufletească este când omul este eliberat de păcate, când nu are boli sufletești. Când nu suferă nici de gelozie, nici de invidie, nici de judecarea aproapelui, nici de obrăznicie, nici de mândrie și egoism. Doar cel pe deplin sănătos este omul smerit al lui Hristos.

* Nu există amăgire fără trufie și mândrie. În amăgire nu se găsește nici urmă de smerenie și de aceea cel amăgit nu acceptă nimic!

* Să nu nesocotim îndelung-răbdarea lui Dumnezeu. Hristos apreciază foarte mult strădania omului. Și, când creștinul se străduiește, Dumnezeu îi va da puțința și ocazia de a se îndrepta. Să cercetăm iubirea și îndrumarea lui Dumnezeu, ca să ne smerim sufletește în fața Lui.

* Egoismul este cauza tuturor relelor și rana îngrozitoare care ne provoacă toate durerile păcatelor. Smerenia este virtutea cea mai îmbucurătoare. În omul smerit, diavolul nu poate intra niciodată.

* Nenumărate sunt milele lui Dumnezeu și din iubire pentru noi S-a răstignit. Poate o asemenea iubire să conducă la nedreptate? Dumnezeu este Același, nu Se schimbă niciodată. Dacă nu avem în noi conștiința iubirii lui Dumnezeu, ne vom clătina.

* Ca să fim fericiți, trebuie să ne apropiem de lumina și bucuria lui Dumnezeu, prin rugăciune și viață virtuoaasă, și să ne străduim să supunem conștiința, când ne cercetează, prin ascultare.

* Pe pământ, lucrurile nu sunt statornice, lumea când îl înalță pe om, când îl umilește, și asta se întâmplă pentru că omul este nestatornic. Nestatornice sunt lucrările lui, gândurile lui, nestatornice sunt cele ce se petrec în viața lui în această lume. Minunată este smerenia Hristosului nostru. Întreaga viață a Domnului nostru nu este altceva decât un exemplu de smerenie, ca să ne ajute să ne smerim cugetele noastre, căci mereu vrem să avem mai mult și să satisfacem egoismul nostru întunecat.

* Viața lui Hristos, de la Nașterea Lui și până la răstignire, nu este altceva decât o lecție cutremurătoare de smerenie. Prin smerenie l-a învins Hristos pe diavol. Iar omul a fost înfrânt de diavol prin egoismul său.

* Așa și acum, când facem ascultare la strigătele diavolului, la cugetele rele la care ne îndeamnă, la mândrie, la egoism, la împotrivire, ne înfumurăm. Și, fiind înfumurați, facem greșeli în gândire, în vorbire, facem gesturi urâte și multe altele.

* Smerenia nu ne lasă să alunecăm, să păcătuim grav. Însă când ne cuprinde mândria, căderea noastră va fi prăpăstioasă.

* Hristos a propovăduit pretutindeni iubirea și iertarea, prin smerenia Lui. De aceea smerenia este frumusețea creștinilor.

* Întreaga înfățișare a lui Hristos este smerită, simplă, fără slăviri și cinstiri... Prin smerenie vine la pătimirea mântuitoare. L-a înfruntat pe diavol în față, cu smerenie, și l-a dezarmat.

* Smerenia adevărată și sinceră, izvorâtă din experiență, este veșmânt dumnezeiesc. Cel ce este înveșmântat cu smerenie adevărată este înveșmântat cu Dumnezeu.

* În firea omenească și-a ascuns Hristos Dumnezeu dumnezeirea Sa, și a coborât pe pământ și a vorbit cu omul. În firea omenească și cu smerenie a dat marea luptă cu diavolul, și ca învingător al luptei l-a câștigat pe om cu Sângele Lui și ne-a adus la Dumnezeu Tatăl...

* Dumnezeu l-a biruit pe diavol cu smerenia Lui; și noi, îmbrăcați cu smerenia, îl vom birui pe vrăjmaș. Dar din păcate, pe noi ne învinge diavolul, pentru că suntem egoiști. Egoismul nostru devine pricina datorită căreia diavolul ne lovește cu cugete necurate, patimi, neputințe, întrucât nu dispunem de

veșmânt dumnezeiesc prin puterea căruia să-l izgonim pe diavol de lângă noi. Se apropie de noi pentru că nu avem veșmântul dumnezeirii, smerenia adevărată în inima noastră.

* Când noi, oamenii, luptăm de partea egoismului, diavolul ne înșeală, și noi nu îl pricepem... La asemenea nesocotință ne aduce egoismul nostru înfricoșător. De aceea Hristos a venit pe pământ, ca să ne salveze și să ne dea și leacul pentru a ne face bine. A venit să ne înarmeze cu armele luminii ca să-l războim pe vrăjmaș. Și armele luminii sunt în mâinile noastre. Să îngenunchem și să ne rugăm cu lacrimi, iată o armă; altă armă este smerita cugetare, apoi arme sunt și iubirea, studierea Sfintei Scripturi, participarea la slujbele Bisericii, spovedania, Sfânta Împărtășanie. Și ce nu avem? Avem cuvintele duhovnicești, avem trezvia, atunci când cercetăm omul lăuntric ca să nu primim microbi. Aceasta este lucrarea privegherii: să țină departe pe orice vrăjmaș. Și astfel păstrăm în noi dumnezeiasca pace.

* Dumnezeu, dragii mei, cu toată slava Sa, este smerit, iar noi, oamenii sărmani, plâsmuiți din lut, ne înălțăm fruntea și cerem dreptate, și atunci cădem în nesocotință, care ne face să fim încontinuu vinovați în fața smereniei lui Dumnezeu.

* Când dinadins nu oferim, când fără să ne dăm seama ne revoltăm, atunci vom merge cu traista goală. N-o să avem nimic să-i oferim lui Hristos. Ce-i vom da? În loc să avem în traistă aur, diamante, lucruri frumoase și prețioase, vom avea paie, gunoaie, resturi. Acestea vor fi lucrările noastre. Și ne va zice Hristos: "Bine, în toți anii pe care i-ați trăit, pe care vi i-am dat, atât ați reușit? Asta ați lucrat? Asta Mi-ați adus?"... Atunci conștiința ne va spune adevărul. Atunci vom avea martorul acuzării care este conștiința și omul va tăcea, își va închide gura, nemaivând nimic cu care să se apere.

* Dacă nu ne smerim cugetul și dacă nu credem neșovăielnic că suntem mici și neînsemnați, că suntem cei mai păcătoși, nu vom putea simți bucuria Învierii. Dumnezeu ascultă rugăciunea celui smerit. Doar prin smerenie se curățește inima. Fiecare virtute, strădanie și trudă are ca scop curățirea inimii. Iar smerenia este medicamentul cel mai puternic. Cerurile s-au deschis și Hristos a coborât între noi și noi, oamenii, nu ne închinăm frunțile în fața Domnului. Nu ne smerim cugetele, ci lăsăm să trăiască în noi duhul mândriei.

* În vreme ce Dumnezeu, Care a făcut cerul și pământul, a zis că este smerit și blând, noi, cei mici, păcătoși, plini de patimi, miluiți din belșug de Dumnezeu, ne mândrim și ne închipuim că suntem cineva?... Egoismul spurcat este acela care făurește toate relele din viața noastră.

* Cei smeriți Îl vor vedea pe Dumnezeu în lumea cealaltă. Cei mândri vor fi lăsați afară din împărăția Cerurilor.

* Să ne luptăm împotriva egoismului înarmați cu rugăciunea. "Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă" să nu se oprească, dacă e posibil, zi și noapte. Când rugăciunea lipsește din suflet, acesta devine locaș al bolilor molipsitoare. E nevoie de luptă pentru a-L slăvi pe Dumnezeu în Sfânta Treime, și cu glasul și cu duhul.

* Așa cum Hristos ne-a învățat prin exemplul Său, suntem chemați și noi să urmăm smerenia, iertarea, iubirea și îndelung-răbdarea Sa. Și precum Tatăl nostru ceresc este îndurător, milostiv, îndelung-răbdător și preabun, așa trebuie să fim și noi cu semenii noștri, pentru ca Hristos să ne deschidă porțile Împărăției Lui. Aici e toată înțelepciunea. Ecuația prețioasă a mântuirii omului se află în fraza: *orice dai, vei lua*.

* Să ajungem la o asemenea iubire și smerenie încât să ne rugăm pentru frații noștri cu lacrimi.

* Dacă nu ne smerim și nu-l iertăm pe fratele nostru, nu vom fi în stare să-L urmăm pe Hristos în lucrările Lui și să ne aflăm împreună cu El.

* Dacă vreți să aveți pace în casa voastră, la lucru, oriunde ați fi, smeriți-vă. Doar în anumite cazuri ne putem dezvinovăți...

* Smerita cugetare este cea mai mare virtute. Pe aceasta a îmbrăcat-o Cuvântul lui Dumnezeu și a venit pe pământ, a luat trup și l-a biruit pe diavol. Așa și noi, dacă vom îmbrăca smerita cugetare, îl vom birui pe diavol, vom birui patimile noastre, vom deveni și noi hristoși și dumnezei după har.

* Să credem că, dacă avem smerenie, vom atrage harul-această mare putere a lui Hristos. Prin smerenie vom atrage puterea lui Hristos și vom învinge.

* Să studiem cele care ne-au fost date spre învățătură, ca să se modeleze în noi Hristos în virtuțile Lui.

* Îndată ce începem justificările, “eul” și “de ce-ul”, smerenia își ia zborul și pleacă. Numai prin smerenie și pocăință suntem conduși cu siguranță la intrarea în Împărăția lui Dumnezeu.

* Noi putem să aducem harul lui Dumnezeu în ajutorul nostru când avem smerenie și cerem sprijin de la Dumnezeu.

* La toate găsim vindecare, dar nu vrem să ne trudem pentru a ajunge la vindecare.

* Osândirea de sine are înlăuntrul ei umilință, are harul smereniei, care este mireasma lui Hristos.

* Nu trebuie nici să-l deznădăjduim și nici să-l laudăm pe om înainte de sfârșit și înainte de moarte. Toată sporirea, tot rezultatul duhovniciei omului constă în dobândirea smereniei, care conține discernământ. Discernământul se schimbă și se anulează când omul este cuprins de duhul mândriei.

* Dacă nu hrănim fiara egoismului cu delăsări, încet-încet va fi stârpită cu harul lui Dumnezeu.

* Orice om mândru și egoist se îndepărtează de Dumnezeu, pe când omul smerit se face iubit și îndrăgit de Dumnezeu.

* Harul lui Dumnezeu trebuie să vină ca să ne îndepărtăm de omul vechi, ca să ne facem oameni ai lui Hristos, ai Adevărului și Învierii. Lupta nu este ușoară, și izbânda și triumful împotriva egoismului – această fiară cu multe capete – nu se obține în timp scurt. Lupta noastră trebuie să fie continuă și rugăciunea neîntreruptă.

* Leacul principal împotriva egoismului este smerenia și blândețea, pentru că ne dăruiesc odihnă duhovnicească în suflet și lumină, încât să vedem lucrurile mai limpede. Diavoli tremură în fața smereniei.

* Când omul pune încuietore gurii și limbii sale, scapă de o mulțime de păcate.

* Mândria și egoismul îl macină pe om în interior, și duhoarea ajunge și se simte în fapte și în vorbe, și ne facem de râs.

* Dacă inima nu s-a curățit, dacă nu a scăpat de egoismul scârbos, de trăirea mândră, și dacă în ea nu și-a făcut sălaș smerenia lui Hristos, lumina Învierii nu e văzută de ochii sufletului, nu e simțită de inimă. Hristos ne-a arătat drumul curăției. “Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima, și veți afla odihnă sufletelor voastre”.

* Ce dovedesc greșelile și păcatele noastre? Dovedesc egoism... Astăzi Dumnezeu trebuie să ne trimită milă nesfârșită ca să ne curățească.

* Când lipsește rugăciunea, asceza, păzirea minții, pocăința, privegherea, spovedania, Sfânta Împărtășanie, studierea cuvântului dumnezeiesc, atunci răutatea va pătrunde adânc în noi. Lipsurile devin cauza intrării relelor...

* Nu avem acea osândire de sine care să zdruncine sufletul din temelie și să-l facă să se smerească și să plângă. Adică avem un simplu simțământ al păcatelor și al păcătuirii. Acest simțământ nu este profund și de aceea nu avem în ochii noștri lacrimile ce izvorăsc din adânc, și folosul este foarte mic.

DESPRE IUBIRE, MILĂ ȘI MILOSTENIE

* Sfântul Apostol Ioan, ucenicul iubit al lui Hristos, a luat dragostea lui Hristos și a vorbit despre dragoste. A împărțit dragostea, a răspândit-o în lume și lumea s-a îmbogățit prin cunoașterea iubirii lui Dumnezeu. Ne spune: "Iubiților, să ne iubim unii pe alții, pentru că dragostea este de la Dumnezeu și oricine iubește este născut de Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu. Cel ce nu iubește n-a cunoscut pe Dumnezeu pentru că Dumnezeu este iubire".

* Când dragostea există între oameni, îi unește, le unește inimile. Vrei să vezi dacă-L iubești pe Dumnezeu? Vezi asta din cât îl iubești pe fratele tău. Dragostea adevărată se vede când aproapele tău nu se poartă bine cu tine, când te învinuiește. Atunci se dovedește cât îl iubești tu pe acest om.

* Dumnezeu, pe omul care pleacă de lângă El și trăiește departe, în păcat, îl vizitează în diferite feluri, ca să-l aducă aproape de El și să-l miluiască. Dacă nu facem și noi la fel, nu avem dragoste în sufletul nostru, nu suntem ai lui Dumnezeu.

* Omul care iubește nu suferă. Suferă acela care urăște, care simte răutate, care este întunecat de rele, care este cuprins de invidie și gelozie. Răutatea este apăsătoare, dragostea și virtutea sunt ușoare. Dragostea lui Dumnezeu este odihnă duhovnicească.

* Să ne rugăm la Dumnezeul iubirii să intre în noi, să-L simțim și, când Îl simțim pe Dumnezeu, ne vom dăruia și noi fratelui nostru... Pentru a ne izbăvi de datoria păcatelor noastre trebuie să ne dăruim aproapei noastre...

* Omul creștin trebuie să măsoare, să cântărească iubirea lui Dumnezeu și să ia poziția cuvenită. Răspunsul omului la iubirea lui Dumnezeu este să-L mulțumească pe Dumnezeu. Dumnezeu este mulțumit când omul face voia Lui, adică atunci când împlinește poruncile Lui. Porunca dragostei și porunca smereniei. Când omul are smerenie și dragoste rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu în el.

Smerenia și iubirea lui Hristos trebuie să ne cutremure și să ne învețe. Dacă Dumnezeu cel fără de păcat S-a smerit într-atât, din iubire pentru noi, încât a murit pe cruce, noi, care suntem din fire umili, oameni de lut, cât ar trebui să ne smerim și să urmăm exemplul Lui mântuitor?

* Iubirea către Dumnezeu și către aproapele sunt cele două mari virtuți pe care se sprijină tot edificiul duhovnicesc. Dacă lipsesc aceste două mari virtuți, toate celelalte nu au nici un fundament.

* Când harul lui Dumnezeu aprinde inima, omul duhovnicesc simte dragoste nesfârșită pentru fratele său. Simte înlăuntrul său că îi îmbrățișează pe toți, și frați, și prieteni, și dușmani, și toată zidirea neînsuflețită.

* Dragostea cere efort la început, dar pe urmă dă multă odihnă... Când un om are îndelungă răbdare și bunătate, acestea arată că are iubire în el. Iar când nu are îndelungă răbdare, milă și bunătate, este lipsit de dragoste, lipsit de Dumnezeu. Sfântul Cosma Etolianul ne spune: "Am văzut două iubiri care mântuiesc și acestea sunt iubirea către Dumnezeu și iubirea către aproapele".

Ce ne cere Dumnezeu? Să-L iubim cu toată inima, puterea și ființa noastră; să-l iubim pe aproapele nostru ca pe noi înșine. Să ne schimbăm purtarea și Acela ni se dăruiește nouă, ne deschide raiul. Și totuși nu facem asta, și ne chinuim.

* De aceea noi, creștinii, prin iluminarea lui Dumnezeu, putem multe. Putem face multă milostenie și îndeosebi milostenie sufletească, care are o valoare uriașă. Trebuie să începem toți o nouă cruciadă de milostenie pentru aproapele nostru. Să-l ajutăm pe aproapele nostru nu atât pe plan economic, cât duhovnicesc.

* Milostenia se răsplătește în această lume, iar în cealaltă ni se dă înapoi însutită. Să ne îngrijim mereu de săraci și să-i ajutăm, căci ei mijlocesc pentru noi la Dumnezeu. Milostenia are mare putere. Suntem datori să facem mai întâi milostenie sufletească, să arătăm iubire către oameni, și apoi, cu sinceritate, dragoste și discernământ, să-i ajutăm pe ei.

* Oamenii lui Dumnezeu trebuie să aibă dragoste. Dragostea are limbajul ei, limbajul lui Hristos, și cine îl are pe acesta este bine călăuzit în lucrările lui.

* Milostenia formală nu are mare însemnătate. Însemnătate are când mila conține în ea dragoste și, mișcată de această dragoste, îl miluiește pe sărac.

* Domnul nu dă importanță lucrului mult sau puțin, ci intenției pentru milostivire, și pe aceasta o preamărește.

* Milostenia noastră trebuie să izvorască din iubirea de oameni, care au nevoie nu numai de lucruri materiale, ci și de ajutor sufletec. Să-i ajutăm și duhovnicește. Când îi dăm curaj și putere unui om deznădăjduit să continue lupta sa, greaua lui încercare, și în felul acesta îl scăpăm de primejdia unei catastrofe, această milostenie este foarte mare. De aceea orice oferim aproapelui nostru să izvorască din inima noastră și să nu fie o faptă formală. Să cunoaștem bine că răsplata milosteniei noastre, de la Însuși Dumnezeu, este însutită. Dăruiești ceva și Dumnezeu îți dă de o sută de ori mai mult. Orice dăruim săracilor ni se va da înmulțit în ceruri; și, când sufletul o să plece din această viață, își va ridica răsplata milosteniei lui.

* Noi suntem ținuți în viață de mila lui Dumnezeu. Zi și noapte cerem milă și iertare. Le vom primi atunci când și noi le vom înfăptui la rândul nostru.

* Milostenia urcă până la tronul lui Dumnezeu. Face să coboare mila lui Dumnezeu la om. Milă face, milă găsește. Iubire răspândește, iubire primește.

* La a Doua Venire, Hristos va preamări și va osândi. Îi va preamări pe cei de-a dreapta, deoarece au arătat iubire și milostenie celor înfomețați și însetați, străinilor, bolnavilor și întemnițaților, și îi va osândi pe cei de-a stânga, pentru că nu au avut aceste virtuți.

Să cerem așadar de la Dumnezeu să ne dea duh de iubire, căci cel care are iubire știe cum să miluiască.

* Noi toți să-i miluim pe semenii noștri și îndeosebi pe cei care sunt îndepărtați de Dumnezeu... Nimic în lume nu poate sta în fața valorii și mântuirii unui suflet. Să ne străduim să-i miluim pe oamenii care sunt săraci la suflet, și răsplata noastră va fi foarte mare înaintea lui Dumnezeu. Să-l ajutăm pe aproapele nostru cât putem, pe plan material și duhovnicesc.

* Durerea preschimbă sufletul omului, îl face sensibil, și astfel primește să asculte cuvântul lui Dumnezeu. Așadar când durerea face pregătirea și se apropie de un om al lui Dumnezeu, ajută la mântuirea lui...

* Milostenia nu constă doar în cele materiale, ci mai mult în cele duhovnicești. V-ați gândit vreodată să vă rugați pentru sufletele care sunt în așteptarea osândei lui Dumnezeu? Pentru acele suflete cine se va ruga? Aici este marea milostenie. Această milostenie este cea mai mare pe care o poate înfăptui creștinul.

* Hristos a murit pe cruce pentru fiecare suflet și cere pricină ca să-i miluiască pe acești oameni. Dumnezeiasca dreptate caută să găsească pricină pentru scăparea omului de la osândă. Iar noi, oamenii, întunecați de păcat, de neștiință, nu dăm nici un motiv pentru care iubirea lui Hristos să miluiască aceste suflete.

* Dumnezeu iubește milostenia din sufletul omului mai mult decât orice altă virtute. Milostenie faci? Milostenie vei găsi.

Deoarece nu avem iubire, nu avem milostenie în suflet. Să cerem de la Dumnezeu să ne dea iluminarea, harul și puterea. Să ne dea harul milosteniei, ca să miluim acele suflete care sunt în cealaltă lume. Și dacă noi nu le vom uita, nici pe noi nu ne va uita Hristos...

* Când cineva dăruiește celuiilalt din puținul lui, asta are valoare. Cei doi bănuți ai văduvei au fost lăudați, nu cei mulți pe care i-au dat alții. Și dacă din puținul nostru dăruim celuiilalt, Dumnezeu este drept, odihna și bucuria acelor suflete ne vor aduce nouă folos. Aceia își află odihnă, noi primim răsplată.

“Eu sunt Păstorul cel Bun“ (Ioan 10, 11)
“Eu sunt ușa oilor“ (Ioan 10, 7)

DESPRE FRICA DE DUMNEZEU, POST, RUGĂCIUNE, IERTARE, SUFERINȚĂ, ASCULTARE, ȘI JUDECATĂ

Despre frica de Dumnezeu

* Frica de Dumnezeu este făclia care ne luminează ca să pășim pe drumul drept, care ne călăuzește la Împărăția lui Dumnezeu. Frica dumnezeiască este absolut necesară ca să înaintăm pe calea Domnului.

* Să ne ridicăm de la frica slugii și, sporind, să ajungem la frica fiului, care este cea mai nobilă treaptă a fricii de Dumnezeu.

* Creștinii noștri, având frica de Dumnezeu în sufletul lor, păesc legea lui Dumnezeu. Păzind legea lui Dumnezeu, își păesc sufletul și îl apără de cel viclean, și astfel se învrednicesc să ia parte la moștenirea viitoare.

* După măsura fricii de Dumnezeu pe care o avem în noi, așa este și grija cu care ne trăim viața.

Despre post

* Postul este izgonitorul diavolilor. Cu post și rugăciune, a zis Domnul, diavolii sunt alungați.

* De pântecele plin, Sfântul Duh nu se apropie.

* Fiecare creștin care vrea să trăiască creștinește trebuie să pună la temelie postul, rugăciunea și trezvia, căci atunci omul ajunge la o măsură mare a virtuții.

* Boala este un post fără de voie, bolnavul prin răbdare și mulțumire va înlocui postul pe care nu-l poate face datorită bolii.

* Când postul este întărit și însoțit de rugăciune, citirea cărților duhovnicești, trezvie, participare la slujbele Bisericii, spovedanie, Sfântă Împărtășanie, fapte bune și milostenie, atunci se întregește frumusețea pregătirii sufletului pentru intrarea în Săptămâna Mare. Atunci va simți Sfintele Patimi. În toată această perioadă, inima se va preschimba, sufletul va deveni sensibil și va simți mai intens Pătimirea lui Hristos. Va cunoaște cât de puternică este dragostea lui Hristos pentru om. Va vedea că Hristos Dumnezeu nostru a trăit mucenicește viața Sa pe pământ, ca să ne ajute pe noi, trândavii, să ne nevoim. Dacă Hristos a suferit, oare, noi, ucenicii Lui, vom alege alt drum?

* Dacă îl judecăm pe fratele nostru, postul nu ne e de folos. Nu ne e de folos să postim dacă nu suntem atenți la gândurile, la cuvintele și la inima noastră. Postul e de folos când conține și dragoste către fratele nostru.

* Numai prin smerenie vom înainta. Postul este bun, iubirea bună, milostenia este frumoasă, la fel și îndurarea. Dar ce este mai presus de toate? Trebuie să devenim smeriți. Și mai sus de smerenie ce este? Puterea de deosebire. Dacă puterea de deosebire lipsește din virtuți, greșim. Și virtuțile au nevoie de cârmuire. Binele, dacă nu se naște cu cuvioșenie, nu este bine. Postul este bun, dar este mijloc, nu scop. Mijloacele au scop și scopul este smerenia, și din smerenie vine puterea de deosebire.

De aceea trebuie să armonizăm tot ce facem, prin discernământul duhovnicului. Duhovnicul îți va spune cât să postești, când să te împărtășești, cum să cugeți, cum să-l lovești pe vrăjmaș, ce trebuie să faci aici, și astfel, cu discernământul duhovnicului iluminat prin Sfântul Duh, pregătește-ți sufletul tău. Deci postul este sfânt, dar este o cale. O vom aranja cum ne spune duhovnicul și după puterile noastre psihotrupești. Să nu facem mai mult decât se cuvine, mai mult decât putem face. Trebuie măsură în toate. Pentru că lipsa de măsură nimicește folosul.

Despre rugăciune

Rugăciunea dăruiește oxigen duhovnicesc. Creștinul nu poate să trăiască creștinește, cu nădejdea vieții veșnice, dacă nu inspiră oxigenul rugăciunii. Trebuie să ne rugăm, să cugetăm la numele lui Dumnezeu și al Maicii Domnului. Nu este greu. Cum ne putem gândi la orice lucru și nu ne putem gândi la numele lui Hristos și al Maicii Domnului? Putem, e de-ajuns să vrem.

Desigur, avem piedicile diavolului, căci diavolul nu vrea rugăciune, ci vorbă lungă și deșartă. Vrea să rătăcim cu mintea noastră, să colindăm cu gândul prin toată lumea, ne permite intrarea oriunde, dar ne împiedică intrarea către Hristos și Maica Domnului. Însă noi să ne străduim cu orice preț să comunicăm într-una cu Dumnezeu, să luăm oxigen.

În orice necaz, supărare, ispită și problemă grea ne-am afla, să nu uităm rugăciunea. Să ne rugăm cu râvnă și durere în suflet, și Dumnezeu ne va da de veste, și cererea noastră va fi împlinită...

Cu numele lui Hristos, asceții au războit toate patimile; prin rugăciune au fost învredniciți de eliberarea de patimi, au primit mari harisme. Când suntem săraci la suflet înseamnă că nu avem rugăciune. Harul lui Dumnezeu vine prin rugăciune.

* Când mintea omului se întinează de aducerea aminte de Dumnezeu, când îl uită pe Dumnezeu, când creștinul nu se roagă și nu împlinește voia lui Dumnezeu, când nu ține poruncile lui Hristos, atunci se află în neascultare, cade în păcate.

* Mintea omului se molipsește lesne și se curățește lesne. Inima se molipsește greu și se curățește greu. Inima este împovărată de rădăcinile împătimirii. Toate patimile sunt înrădăcinate în această inimă. De aceea pe toți ne doare când Dumnezeu, Care voiește mântuirea noastră, încearcă din când în când să ne scoată cu cleștele duhovnicesc rădăcinile patimilor și să ne dăruiască sănătatea sufletească și eliberarea duhovnicească.

* Toate ne sunt trimise și ni se dau prin pronia Preabunului nostru Dumnezeu, ca să dobândim sănătatea sufletească pe care am pierdut-o. Sănătatea sufletului, a inimii, este eliberarea de patimi, este sfințenia, adică adevărata sănătate.

* Când vedem în noi revolta egoismului și cugetele necuviincioase, atunci să întrebuițăm osândirea de sine. Să ne osândim pe noi înșine. Pentru că tulburarea și cugetele arată că fiara scârboasă a egoismului locuiește înlăuntrul nostru.

* Cu toate că vedem fiara înlăuntrul nostru, de multe ori orbim de bunăvoie și ne prefacem că nu o vedem; și într-un fel rămânem orbi sufletește, și inima noastră, ca și când ar fi moartă duhovnicește, nu simte.

* Când avem scandaluri, necazuri, ispite, primejdii, să îngenunchem și să ridicăm mâinile, rugându-ne cu căldură și smerenie la Hristos și la Maica Domnului, și să lăsăm cererile noastre să fie rezolvate. Să nu lăsăm mintea și gura noastră fără rugăciune. *Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-ne pe noi. Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-ne pe noi.* Fără rugăciune, diavolul ne fugărește, prin cugete murdare, gânduri, cuvinte, trândăvie și atâtea altele. Și mai târziu ne înșeală cu totul. De aceea rugăciunea noastră trebuie să fie cât se poate de fierbinte și neîntreruptă.

* Cu cât se roagă cineva mai mult, rugăciunea devine mai adâncă, înmiresmată și plină de har, schimbă inima omului și acesta îi iubește pe semenii cum se cuvine și fără patimă.

* Fără trezvie și rugăciune, inima nu se curățește. Inima curată Îl vede pe Dumnezeu, Îl vede prin simțurile ei. Această parte sensibilă a inimii, când este curățită prin nevoință și rugăciune, îl simte pe Dumnezeu.

* În rugăciunea noastră să cerem de la Dumnezeu să ne dăruiască iluminarea bună pentru a ne cunoaște pe noi înșine, pentru a cunoaște măreția noastră duhovnicească. Să ne străduim să împodobim sufletul nostru binecuvântat și dăruit de Dumnezeu cu cât mai multe virtuți. Să îl hrănim, să îl adăpăm, să îl înveșmântăm, să îl gătim, încât în ochii lui Dumnezeu sufletul nostru să fie frumos.

* Când ne apropiem de Dumnezeu cum se cuvine, luăm, simțim, gustăm însușirile lui Dumnezeu. De pildă: când ne rugăm, simțim iubirea lui Dumnezeu, bucuria Lui, milostivirea Lui, devenim și noi milostivi. Devenim și noi luminați, plini de dragoste, curați, pentru că luăm de la Dumnezeu puterea de a ne curăți... Când omul se tăvălește prin păcat, sufletul se slujește.

* Omul împătimit are nevoie de vindecare ca să scape de patimi, căci acestea sunt adevărați tirani.

* Mare valoare duhovnicească are rugăciunea făcută cu credință și lacrimi.

* Când inima omului se roagă și se unește cu Dumnezeu, se simte bine. Trebuie neapărat ca inima să se facă precum un tron al lui Dumnezeu, ca un jertfelnic pe care să se aducă jertfa și să se pomenească numele lui Hristos. Și la fel cum jertfa lui Hristos pe sfânta masă aduce binecuvântări mulțimii din biserică, așa și numele lui Hristos, pomenit în inimă, aduce binecuvântări dumnezeiești în ea și, în felul acesta, inima se simte unită cu Dumnezeu.

* După cum spune Sfântul Apostol Pavel, suntem templu al lui Dumnezeu. Pentru a păstra templul lui Dumnezeu curat, așa cum se cuvine față de Dumnezeu, trebuie să ne rugăm în continuu. Să-l ținem pe diavol departe. Nici un hoț nu poate fura o sobă aprinsă și încinsă, pentru că se va arde pe de-a-ntregul; însă când o vede fără foc în ea, o fură ușor. Așa și diavolul, cel ce vrea să ne fure sufletul. Când îl vede pe acesta mort, rece, înghețat, ne fură lesne curăția și neprihănirea, ne fură orice lucru bun avem în noi. Ne fură sufletul cu totul. Dar când îl vede aprins cu flacăra rugăciunii, îi este greu să îl fure și chiar să se și apropie de el. Trebuie să reprimem mereu în noi dorința și râvna pentru rugăciunea minții.

Rugăciunea minții și, în general, trezvia aduc rezultate bune și cu un efort ascetic mai mic; dar efortul ascetic mare, fără rugăciunea minții, are folos foarte mic. Trezvia și rugăciunea aduc mari bunuri în suflet, rodnicie duhovnicească, mângâiere în vreme de necaz și alinare pe calea mântuirii.

Despre iertare

* Pe pământ nimeni nu este fără păcat, toți suntem păcătoși, vinovați și purtăm cu noi păcatele cu care ne-au împovărat neatenția, patimile și slăbiciunile noastre. Toți avem nevoie să luăm iertare de la Dumnezeu. Ca să reușim iertarea și împăcarea cu Dumnezeu trebuie să ținem seama de cuvântul evanghelic care spune: *dacă le iertăm oamenilor greșelile lor, Părintele Ceresc ne va ierta și nouă greșelile noastre*. Împlinind acest cuvânt vom lua iertare de la Dumnezeu pentru greua povară a păcatelor pe care le purtăm în spate. Ducem toți un catastif cu păcate diferite, grele sau ușoare, multe sau puține, și nimeni nu face excepție, în afară de Dumnezeu. Așadar, dacă iertăm, vom fi iertați, dacă lăsăm, ne va lăsa și nouă Părintele Ceresc greșelile noastre. Nu e cu putință, în nici un caz, să luăm iertare de la Dumnezeu, dacă noi nu-l iertăm din inimă pe aproapele nostru.

* Iertarea nu cere efort și greutate. E nevoie doar de smerenie. Vom primi iertarea nenumăratelor noastre păcate dacă îi dăm și noi iertare fratelui nostru.

* Așa cum vrem să ne iubească Dumnezeu, să ne ierte, să ne poarte de grijă, să ne apere și să ne ocrotească prin Pronia Lui, dacă oferim toate acestea aproapelui nostru, să fim siguri că le vom lua de la Dumnezeu când ne vom întâlni cu El. Toată viața noastră continuăm să păcătuim, cu gândul, cu inima, și cu toate simțurile trupești și duhovnicești ale sufletului. Gândiți-vă cât de mare este izvorul păcatelor noastre. Dacă îi iertăm păcatele aproapelui nostru, secăm tot acest izvor al păcatelor.

* Când nu avem iubire și iertare, harul lui Dumnezeu ne părăsește.

* Iertarea pe care Dumnezeu o dă omului este necuprinsă, și vine acum omul sărman, omul de lut, cel vinovat și împovărat cu osândă grea și îndepărtat de Dumnezeu, și nu vrea să-i ierte seamănelui său un cuvânt, o greșală mică. Cum îi va da Dumnezeu dacă el nu dă, dacă nu-l iartă pe aproapele lui?

* Dumnezeu nostru este ocean nesfârșit de iubire, milă și iertare. Gândiți-vă ce Dumnezeu avem! De aceea să nu pierdem îndrăzneala și nădejdea pocăinței și întoarcerii noastre. Dacă ne pocăim, iubirea Lui ne primește cu inima deschisă... Dacă tâlharul a deschis poarta Raiului cu cheia cuvintelor lui, cu atât mai mult pocăința, întoarcerea și lacrimile vor deschide ușor poarta Împărăției Cerurilor.

* Dacă noi iertăm greșelile fratelui nostru, avem tot dreptul să spunem: "și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri". Așa cum eu iert greșelile celorlalți, Doamne, iartă și Tu păcatele mele. Adică cu puterea, cu inima și cu hotărârea cu care am dăruit iertarea noastră, înmii o vom primi înapoi. Iată calea pe care ne putem mântui!

* Cât putem, fiii mei, să iertăm cu toată inima noastră, ca să ne ierte și nouă Dumnezeu. Aceasta este condiția, învoiala lui Dumnezeu cu oamenii.

* Părinții Bisericii au avut grijă să îl iubească pe aproapele lor, așa cum învață Evanghelia, și izbutind aceasta, au ajuns la sfințenie. Iertând din toată inima noastră, vom fi iertați de Dumnezeu.

* Unul singur este adevărul, că fiecare om va sfârși odată viața sa și va ajunge în veșnicie. Și întrucât așa se va întâmpla, să avem grijă. Trebuie să fim pregătiți, curățiți, spovediți, iubitori și celelalte. Să facem asta acum, când avem timpul la dispoziția noastră. Să ne silim să credem acest adevăr, că vom muri și vom fi judecați după Evanghelie. Să luăm Evanghelia și să ne străduim să o punem în practică.

* Omul care are dorința de a se mântui va fi urmărit de mila lui Dumnezeu. Îl va urmări până în ultima clipă, pentru că Dumnezeu găsește cu lupa pe care o are moleculele dorinței de mântuire din inima sa. Le va pune pe acestea în valoare și îi va da omului puterea de a se mântui până la urmă. Sfânta

Evangelhie a lui Hristos aduce multă mângâiere și vă povățuiesc mereu să o cercetați ca să aveți lumina Lui în viața voastră.

* Cum va șterge Dumnezeu toate volumele în care sunt scrise păcatele noastre, când noi nu vrem să ștergem nici măcar o pagină din greșelile fratelui nostru? E nevoie de luptă împotriva ținerii de minte a răului, împotriva dușmăniei și a răzbunării.

Ce au câștigat toți cei care au plecat fără să-i ierte pe ceilalți? Nu se vor căi acum amarnic, fără folos și fără îndreptare?... De vreme ce ne aflăm încă în această viață, de vreme ce cortina teatrului lumii prezente nu a căzut și firul vieții noastre nu s-a rupt, mai putem încă ierta.

* Hristosul nostru este o rugă desăvârșită, mângâiere înaltă, largă și întinsă; nu are măsură. Prin urmare trebuie să-L iubim și să pomenim cât putem de des numele Lui sfânt.

* Hristos a venit să ne învețe cu întreaga Lui viață și exemplul Lui, cu felul în care a trăit, cum trebuie să trăim și noi. Hristosul nostru este îndurare, dragoste și milostivire către aproapele nostru... De aceea noi toți ar trebui, cu duhul recunoștinței noastre, să-L iubim pe Hristos, să-L cinstim, să cugetăm la El. Să-I promitem că vom asculta voia Lui. Să ne recunoaștem păcatele și să-I mulțumim pentru îndurările Sale. Mulțumirea noastră împlinește o datorie de recunoștință către Dumnezeu și totodată Îl provoacă și Îl îndeamnă pe Dumnezeu să ne dea și mai multe harisme decât ne-a dat până acum.

* Noi, oamenii, vrem multe de la Dumnezeu. Vrem să ne iubească, să ne ierte, să ne poarte de grijă, să ne ocrotească... Dar pentru a dobândi acestea de la Dumnezeu, trebuie să le dăm noi mai întâi aproapelui nostru și atunci le vom primi. Vom dărui iubire, blândețe, nejudicare, milostivire, ajutor și le vom primi cu siguranță de la Dumnezeu.

Va trebui să ne petrecem cât mai mult timp cu Hristosul nostru. Să-L iubim, să-L cinstim, să-L slăvim, să ne închinăm Lui, să-L mărturisim și să-L urmăm în exemplul Său. Când vom face toate acestea, să credem neîndoielnic că luăm în noi însușirile lui Hristos.

Despre necazuri

* Când aveți un necaz, o ispită, o supărare sufletească, economică, trupească, fie că-i boală, fie ispită sau orice alt rău, îngenuncheați și rugați-vă să se facă voia lui Dumnezeu și nu a voastră... Domnul, Care a îngăduit ispita, îi dă totodată omului și mijlocul prin care să o depășească.

* În orice ispită am cădea, dacă nu îngenunchem, dacă nu ridicăm mâinile și nu vărsăm lacrimi de implorare, ispita nu se îndepărtează... Ajutorul îl vom lua de la Hristos numai prin rugăciune.

* Dacă suntem nepăsători și trândavi în înfruntarea ispitelor, acestea se întăresc, devin mai amenințătoare, și păcatul devine mai primejdios.

* Rugăciunile pe care le facem cu căldură, de bunăvoie, cu durere și lacrimi vor fi ascultate.

* E cu neputință ca Dumnezeu să-l lase să piară pe omul pocăinței și al rugăciunii; e imposibil.

* Ceea ce vrea Hristos de la noi e să înțelegem păcătoșenia noastră, să avem cunoaștere de sine, să cerem iertare și să-L iubim sincer. Această iubire o cere Dumnezeu de la om, că altfel îl iubim pe diavol și ne ducem în iad.

* Dumnezeu nu va nesocoti rugăciunea smerită în duhul adevărului, ci se va îngriji și o va răsplăti. Când rugăciunea noastră este smerită, când este însoțită de faptele iubirii și milosteniei, Dumnezeu o va asculta și va răspunde.

* Prin ispitele de folos trebuie să trecem ca să ne mântuim, dar să ne rugăm la Dumnezeu să nu ne lase să trecem prin cele fără de folos și primejdioase.

Despre ascultare

* Ascultarea dăruiește lipsa de griji, căci grija este o tuberculoză duhovnicească, care încet-încet, precum microbul tuberculozei otrăvește viața omului, sufletul și trupul, și treptat aduce moartea. Așa face grija vieții, îl macină pe om ca microbul și îi ucide sufletul.

* Ascultarea se raportează la Hristos și nu la omul de care ascultă cineva. Și când ucenicul ascultă fără gânduri ascunse, ci doar din iubirea pentru Hristos, atunci ascultarea lui este cuviincioasă înaintea lui

Hristos. Să ascultăm doar din iubire pentru Hristos, și astfel drumul nostru către Hristos va deveni statornic și fără povârnișuri.

* Care om de pe pământ nu a făcut greșeli și nu a fost rănit în lupta cu diavolii, cu patimile și cu lumea? Nu e vorba despre aceste răni, ci despre faptul că trebuie să vedem încontinuu locul unde trebuie să ajungem. Cu cele două virtuți, ascultarea din iubire pentru Hristos și rugăciunea, vom reuși să dobândim iubirea lui Hristos. Și când iubirea lui Dumnezeu va veni în sufletul nostru, atunci vom primi lumină pe drumul nostru. Atunci dragostea lui Hristos îndepartează orice greutate și simțim că suntem foarte fericiți în viață.

Ascultarea îl smerește pe om și smerenia alungă orice lucrare ispititoare. Unde este smerenie, diavolul piere. Unde este mândrie și egoism, acolo își face apariția diavolul, ispitele și patimile. Ascultarea este o virtute foarte frumoasă, deoarece îl înarmează pe om cu multă smerenie atunci când ascultă din iubire pentru Hristos, cu luare-aminte.

Despre judecare

* Părintele Ceresc a lăsat judecata Fiului, ca Acesta să judece lumea, și Hristos ne spune să nu judecăm. Vine omul și ia judecata lui Dumnezeu și judecă. Fiul lui Dumnezeu nu judecă, dar judecă omul!

* Rădăcina păcatului judecării începe din egoism și mândrie, care sunt mari boli duhovnicești. Toate patimile, păcatele și căderile își au punctul de plecare în egoism.

* Să nu judecăm și să nu osândim, căci acesta este păcat înfricoșător. Avem atâtea păcate asupra noastră, suntem atât de împovărați, avem atâtea greșeli personale, și nu trebuie ca din cea mai mică pricină, când auzim ceva, să începem să bârfim, și în felul acesta să-i dăm diavolului dreptul de a scrie învinuiri în catastiful greșelilor noastre. Să nu judecăm lesne. Părintele meu Iosif spunea: "Omul care nu-l judecă pe fratele său se va mântui. Căci dacă își cârmuiește cum se cuvine limba sa, înseamnă că se cârmuiește pe sine după voia lui Dumnezeu".

Mântuirea noastră este foarte importantă și este o lucrare plină de primejdii.

DESPRE POCĂINȚĂ ȘI SPOVEDANIE

* Taina pocăinței este cea mai mare și mai binecuvântată taină, care ne pregătește minunat pentru ceruri... Nici un păcat de pe pământ nu este de neiertat pentru omul care s-a pocăit și pentru Dumnezeu iubirii Care îl primește... Dumnezeu este mulțumit și Își află odihnă în omul care se pocăiește, oricât de păcătos ar fi fost el. Pocăința este mereu deschisă pentru fiecare om păcătos. Dumnezeu voiește doar mărturisirea greșelii. De aici înainte se sfârșesc toate. Prin smerenie, ajungem la spovedanie și spovedania aduce curăția, iar curăția aduce vederea lui Dumnezeu.

* Lacrimile sufletului pocăit curățesc inima, mintea, sufletul, trupul, viața, cuvântul, curățesc chiar și fiecare gest al omului.

* Niciodată să nu pierdem nădejdea. Oricât am cădea și ne-am răni, să nu deznădăjduim. De vreme ce Dumnezeu ne dăruiește viața, aceasta constituie o garanție a lui Dumnezeu că ne așteaptă. Dacă Dumnezeu nu ar fi preamilosiv, nimeni nu s-ar mântui... Hristos ne așteaptă, nu trebuie să întârziem și să amânăm.

* Dacă harul lui Dumnezeu nu ne luminează, nu ne vom schimba. Dacă ne schimbăm, dacă ne pocăim, dacă ne gândim să ne întoarcem, este harul lui Dumnezeu. Însă pentru ca harul lui Dumnezeu să vină la noi, trebuie să fim primitori... Nepăsarea și trândăvia împiedică bunătățile lui Dumnezeu să vină spre noi.

* Postul Mare este perioadă de curăție, lacrimi, rugăciune și apropiere de Dumnezeu. Biserica, ca mamă duhovnicească ce ne este, are grijă de sănătatea sufletului nostru și, printre alte leacuri, ne oferă și leacul postului, al rugăciunii, al milosteniei, al spovedaniei și al Sfintei Împărtășanii.

* Postul, printre altele, înfrânează poftele dobitocești pe care le avem și este mereu de folos sufletului și trupului.

* Toți suntem păcătoși. Nici unul nu a umblat pe pământ fără de păcat, numai Dumnezeul-om, Iisus Hristos. Prin urmare, toți avem nevoie de pocăință și de întoarcere la Dumnezeu, și doar prin pocăință sinceră și spovedanie ne vom curăți. Căci oricine vine în lumina sfintei spovedanii va primi iertare de la Dumnezeu prin reprezentantul Său - duhovnicul.

* Oricât ne-am murdări și oricât am păcătui, când ne pocăim, când ne întoarcem, când cădem la Dumnezeu cu pocăință curată și mărturisire adevărată, e cu neputință să nu primim iertare de la Dumnezeu.

* Trebuie să credem pe deplin în puterea Tainei, că toate primesc iertare și se șterg, și cartea păcatelor noastre devine albă. Ceea ce nu a fost mărturisit, aceasta se va judeca. Orice greșală care a trecut prin tribunalul spovedaniei este ștearsă și omul trece cu bine.

* Virtutea pocăinței niciodată nu ajunge la desăvârșire.

* Cugetarea la răstignirea, punerea în mormânt și Învierea lui Hristos, și la alte cugetări sfinte să nu înceteze nicicând din lucrarea noastră lăuntrică, deoarece toată această lucrare este: păzirea minții, a inimii și a trupului. Când această lucrare se înfăptuiește, cealaltă, a diavolului, este alungată. Împiedicăm cugetele rele și nu le lăsăm să se apropie de noi. Și fiecare cuget rău este o mușcătură a diavolului. Și fiecare mușcătură a diavolului are înăuntru otravă duhovnicească. Otrăvește inima cu licoarea plăcerii pătimașe. Otrăvește, de asemenea, și cugetul, căci fiecare imagine scârboasă conține în ea chiar această otravă.

* Când cugetele rele ne înțepă cu otrava plăcerii și le alungăm, când alungăm imaginea rea, păcătoasă, pătimașă și scârboasă din închipuirea noastră, atunci vom scăpa de moartea sufletească adusă de păcat.

Aceasta o vom izbuti când vom lucra trezvia. Când ne vom aduce aminte de moarte, de judecata lui Dumnezeu, de iad, de rai, de veșnicie. Însă când lăsăm mintea noastră liberă, fără luare-aminte, această libertate o va conduce la risipire. Risipirea va aduce scârboșenie, și în continuare pierzanie. Dar când suntem cu luare-aminte la ce ni se întâmplă, când lucrăm trezvia și priveghem pentru sufletul nostru, atunci oprim tot acest șir de păcate.

* Cartea curată a faptelor noastre se pregătește de aici, precum pașaportul... Când pașaportul sufletului nostru va fi bine întocmit față de Legea dumnezeiască, nu ne vor putea opri vameșii văzduhului care împiedică mersul sufletului spre înălțimi.

* Omul care-și plânge păcatele sale nu pierde. Omul care plânge nu pierde râvna și frica dumnezeiască din viața sa. Lacrimile pocăinței sunt o îmbăiere a sufletului.

* Pocăința sinceră și adevărată ia locul primului botez, pe care l-am murdărit cu toții, ca niște păcătoși.

* Conștientizarea stării de păcătoșenie i-a ajutat pe mulți să devină mai smeriți și smerenia este cea care-l familiarizează mai tare pe omul păcătos cu Dumnezeu.

* Orice vine în lumina spovedaniei, oricâte păcate sunt mărturisite, primesc automat iertare, însă vindecarea rănilor sufletești se face în timp, după cât de mult s-a rănit pe sine acela.

* Pocăința îndurerată șterge păcatele și Dumnezeu le uită, ca și când nu ar fi avut loc.

* Deoarece noi, oamenii, suntem păcătoși, avem dreptul să ne pocăim și să ne sfințim. Păcatele sunt ale noastre, sfințirea este a lui Dumnezeu.

* Să alergăm cu toții, ca păcătoși ce suntem, la Taina atotputernică a Sfintei Spovedanii, ca să ne îmbăiem și să ne mântuim fără plată.

* Încrederea în sinele nostru este egoism și mândrie. Când se urmează pilda Sfântului Apostol Petru, care a plâns amar, vina se șterge. Lacrimile spală greșeala, oricât de rea, murdară, învrăjbită, cruntă și plină de ură ar fi ea. Greșeala pe care am făcut-o se spală cu lacrimile amare ale pocăinței și omul revine la starea lui de dinainte.

* Stăruind, pomenind numele lui Dumnezeu, se sfințește mintea, inima și gura omului... Lucrul de care suntem chemați să ne îngrijim foarte mult este lupta pentru mântuire.

* Orice ne-ar face, să-i iertăm și să ne rugăm pentru vrăjmașii noștri, pentru toți. Dar dacă ne rugăm doar cu buzele și în interior avem ură și nu iertăm, nu facem nimic.

* Să ne nevoim acum și să facem pregătiri pentru Cer. Căința de după moarte nu ne va folosi deloc.

* Când omul se pocăiește de păcate și se întoarce către Dumnezeu, iubirea lui Dumnezeu își întinde brațele și-l îmbrățișează pe omul păcătos care se întoarce, și oricâte murdării și pete ar avea, se curățește și devine porumbel neprihănit... Pocăindu-se sincer, omul ajunge la o măsură înaltă a virtuții și se mântuiește.

* Sfinții Părinți erau severi cu ei înșiși, dar cu alții erau foarte îngăduitori, căci îi vedeau cu duhul iubirii lui Dumnezeu.

* Atât de frumos este Dumnezeu! Avem o credință atât de frumoasă, avem o Ortodoxie atât de minunată, avem un asemenea Dumnezeu, dar nu vrem să-L înțelegem.

* Nu există suflet de creștin ortodox pentru care, atunci când acesta își plânge păcatele, Dumnezeu să nu iconomisească mijloc de mântuire. Când omul caută mântuirea, găsește căi și mijloace ca să atragă mila lui Dumnezeu asupra sa, de aceea trebuie să nu trândăvim, ci să ne pregătim.

* Dacă Dumnezeu vede lacrimile omului, pocăința lui, îl iartă. Cu cât mai mare este pocăința, cu atât se bucură Dumnezeu și își află odihnă în omul pocăit.

* Dumnezeu îngăduie de multe ori ca cei mândri să cadă, pentru a se statornici mai bine în pocăință profundă, și totodată pentru a se folosi și ceilalți...

* Dumnezeu ne iartă toate păcatele mărturisite, e de-ajuns să ne pocăim. Să cerem de la Dumnezeu să ne dea pocăință, întoarcere, dorință de mântuire, și să ne arate cum să ne ispășim păcatele noastre încât ele să ne fie șterse și să găsim milă.

* Când cineva are grijă să evite, pe cât e posibil, greșelile, nu se va cutremura în fața dreptății lui Dumnezeu.

* Sfinții plângeau și noi suntem nepăsători. Ne gândim la atât de multe lucruri, dar *un lucru trebuie*, și acestui lucru foarte important, *pregătirii și aducerii aminte de moarte*, nu îi dăm nici o atenție.

* Să ne rugăm ca ochii liniștiți ai Hristosului nostru să nu se întoarcă de la noi în ceasul Judecății. Să ne privească cu veselie și să ne dea de veste că El Își află odihna în noi pentru că ne-am nevoit pentru numele și iubirea Sa.

* Frumusețea Feței dumnezeiești a lui Hristos nu poate fi egalată de mii de raiuri!... Chinurile, ispitele, necazurile și durerile vieții de acum sunt nimicuri în comparație cu ceea ce a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc pe El, pentru copiii Lui!

* Când se teme un om? Se teme când îl apasă povara conștiinței. Iar povara conștiinței începe cu fărădelegea. Cum e posibil ca un om să aibă mângâiere de la Dumnezeu când nu ține poruncile Lui? Când conștiința lui îl acuză că este călcător de lege? Omul primește mare binecuvântare când se împacă cu Dumnezeu prin pocăință adevărată și spovedanie curată; atunci curajul lui este de o valoare duhovnicească neprețuită.

* Vă dăruiesc din toată inima urările mele de sporire duhovnicească și fie ca lucrarea curăției să fie mai rodnică, taina pocăinței să se întindă pretutindeni și sufletele să găsească această îmbăiere izbăvitoare, să se curățească, să devină neprihănite și să dobândească mângâierea lui Dumnezeu. Să ne rugăm pentru toți oamenii care suferă trupește și sufletește.

DESPRE SUFLET, MOARTE ȘI JUDECATĂ

* Unul este adevărul neîndoielnic: sufletul omului este nemuritor și după moarte intrăm în veșnicie. Și de aici depinde unde va fi așezat sufletul omului după moarte. Să ne îngrijim deci de sufletul nostru și să-l avem cât se poate de curat.

* Conștiința fiecărui om va fi cel mai mare acuzator la judecata lui Dumnezeu. De aceea, acum, când suntem în viață, să ne schimbăm și să ne pocăim. Să-L rugăm pe Dumnezeu ca sfârșitul vieții noastre să fie creștinesc și să dăm răspuns bun la Înfricoșătoarea Judecată.

* Prezența lui Dumnezeu înseamnă prezența îndurării, iubirii, prezența îmbrățișării lui Dumnezeu. Noi suntem cauza pentru care nu suntem îmbrățișați de Dumnezeu, nu primim dragostea Sa și astfel rămânem lipsiți sufletește și suferim. Și toate acestea pentru că nu avem legătură sufletească cu Dumnezeu. Dumnezeu este lumină; dacă noi simțim întuneric, înseamnă că nu avem în noi lumină dumnezeiască. Dacă simțim povara conștiinței este pentru că nu ne-am împăcat cu Dumnezeu.

* Fiecare om va avea de înfruntat greutatea morții. Însă cu cât devine omul mai duhovnicesc, cu atât mai puțin va gusta din chinurile ieșirii sufletului. Va trebui să ne găsim în rugăciune, pocăință și trezvie. Să fim cu luare-aminte la gândurile, cuvintele, simțurile și faptele noastre. Să răbdăm ispitele și să-i iertăm din inimă pe cei ce ne învinuiesc.

* Orice înfăptuim pentru aproapele nostru ni se va întoarce de către Dumnezeu. Iertăm, vom fi iertați, iubim, vom fi iubiți, facem milostenie, vom fi milostiviți. Nu îl judecăm pe seamănul nostru, nu ne va judeca nici Dumnezeu pe noi. Toate se vor face în mod egal. Orice dăruim, aceasta vom primi.

* Când cunoaștem calea de mântuire, este ușoară mântuirea... Este imposibil ca omul care iubește, care nu judecă, care iartă, trece cu vederea și miluiește, să rătăcească drumul mântuirii. Să fim atenți să nu pierdem mântuirea sufletului nostru, căci lumea întregă nu prețuiește cât un suflet nemuritor.

* Moartea este puntea care-l trece pe om din lumea aceasta spre cealaltă. După ce se închid ochii trupului, se deschid îndată ochii sufletului și acesta vede lucruri pe care nu le vedea înainte cu ochii trupului.

* Sufletul care se nevoiește, care rabdă, care crede neclintit în existența lui Dumnezeu și în viața cealaltă, în zilele în care primește harul se simte ca și când ar fi înarmat cu armele luminii și capătă încredere deplină în Dumnezeul și Părintele Ceresc.

Pentru a ajunge cineva la această măsură, trebuie ca mai înainte să depună aici, în lume, eforturi după porunca lui Dumnezeu. Să rabde ispitele, necazurile, durerile. Să se smerească încontinuu. Să izgonească cugetele rele imediat ce acestea își fac apariția. Să fie cu luare-aminte la propria viață. Și atunci, în vremea când nu se așteaptă, va simți cercetarea harului lui Dumnezeu.

* Sufletul este duh, este suflarea lui Dumnezeu. A venit de la Dumnezeu și la Dumnezeu se va întoarce. Sufletul este important și este superior îngerilor. Această suflare va pleca în ceasul morții, îl va întâlni pe Dumnezeu Tatăl și, dacă a înfăptuit lucrările lui Dumnezeu, se va mântui veșnic, dacă le-a făcut pe ale diavolului, va merge cu diavolul... De aceea să ne îngrijim să ajutăm sufletul care a plecat, prin Sfinte Liturghii, prin rugăciuni, prin milostenii. Toate aceste fapte mijlocesc în fața lui Dumnezeu pentru sufletul care a plecat.

* Sufletele sunt nemuritoare. Moartea nu atinge sufletul. Acesta nu cedează dispare și are valoare neprețuită. Și pentru că este veșnic și nemuritor trebuie să avem foarte multă grijă de el, ca să nu-l pierdem. Sufletul nostru piere când urmăm calea păcătoasă, când ne îmbolnăvim de cancerul păcatului. Atunci vom avea parte de moartea sufletească, care este despărțirea veșnică a sufletului de Dumnezeu.

* Orice lucru de pe pământ poate fi înlocuit, dar dacă pierdem sufletul nostru, nimic nu ne mai poate salva, de aceea să-l apărăm cu orice sacrificiu, strădanie și nevoință.

* Mila Hristosului nostru nu are limite, este abis. Dumnezeu îl iubește nespus pe om. Să punem în valoare această milă a Sa, prin pocăință, prin spovedanie și prin viața noastră credincioasă.

* Să întrebuițăm timpul și clipele pentru mântuirea sufletului nostru. Să nu ne atragă lucrurile pământești, să ne fie de-ajuns cele strict necesare.

* Să nu lăsăm mintea noastră să rătăcească fără scop. Să-i dăm de lucru numele lui Hristos și al Maicii Domnului. Să cugetăm la moarte, la Judecată, la cum să facem binele, la cum să-L mulțumim pe Dumnezeu... De vreme ce microbii umblă și ne molipsesc cu gânduri rele, noi să ne apărăm cu rugăciunea:

Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă; Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mă; Doamne Iisuse Hristoase, mântuiește-mă.

Rugându-ne, asigurăm sufletul nostru, îl păstrăm sănătos, curat și pregătit.

* Moartea este înfricoșătoare, nu am gustat-o și nu o știm. Când va veni, nu vom putea mărturisi despre ea, doar o vom îndura... De aceea îl vedem pe muribund cum înhite, lăcrimează și are privirea încețoșată. Nu are contact cu cele de lângă el și vede alte lucruri... Prin această moarte vom trece cu toții. Să ne pregătim deci să înfruntăm moartea conștient, să nu ne acuze conștiința, și să avem și fapte bune să punem în balanță.

* Când omul este pregătit, înfruntă moartea înfricoșătoare cu leacul nădejzii, cu ușurarea conștiinței. Acestea vin și îndulcesc chinul și frica, și dau curaj neliniștii sale.

* Trebuie să ne dăm seama că lumea este deșertăciune și că plecăm cu adevărat în viața veșnică. Ne așteaptă o altă lume, duhovnicească, veșnică, sfântă. Aici toate sunt mincinoase. Cel care merge acolo nu vrea să se mai întoarcă nicicând înapoi.

Părintele Efrem împărțind anafură

Cuprins

Despre ortodoxie	5
Mărturisire despre Hristos	11
Un lucru trebuie	19
Adevăruri pe care nu trebuie să le uităm	23
Povețe părintești	31
Despre smerenie, osândire de sine și egoism	47
Despre iubire, milă și milostenie	57
Despre frica de Dumnezeu, post, rugăciune, iertare, suferință, ascultare și judecată	63
Despre pocăință și spovedanie	75
Despre suflet, moarte și judecată	81